

PROSPERITA®

Prosperita? Především! Nic jiného neřeším.

Poznamenejte si důležité termíny České společnosti pro jakost v roce 2023

■ Dny kvality 2023: 6.–7. 11. 2023

Konference určená příznivcům moderních přístupů v kvalitě a zlepšování.

■ Staňte se Ambasadory kvality ČR

Ocenění pro organizace, které kvalitou žijí. Uzávěrka přihlášek je do konce září.

Pro bližší informace sledujte naše webové stránky
www.csq.cz

INZERCE

Pěstovat zeleninu dobře, kvalitně, bezpečně a šetrně umíme a chceme

Spotřebitel stále ještě zažívá dobu hojnosti, i když je to pro něj dražší. V obchodě si kdykoli koupí pórek, cibuli, zelí, rajče, mrkev, nejrozmanitější druhy salátů, brokolici, květák, kedlubnu, lilek. Bez ohledu na roční dobu. Proč ne, když to je možné a když je zdravé a žádoucí mít na talíři vlákninu, vitamíny, minerály, čerstvé dobroty. Obezita a nadváha české populace by si však zasloužila ještě větší přísun těchto produktů do našeho jídelníčku, jenže... Bude to za čas ještě vůbec možné? Bude si to zákazník moci dovolit? A bude zelenina v takové druhové rozmanitosti k sehnání? Z českých polí nebo z dovozu? O odpověď jsem požádala předsedkyni Zelinářské unie Čech a Moravy Ing. Moniku Nebeskou:

Na nedávné tiskové konferenci Agrární komory ČR jste jménem Zelinářské unie Čech a Moravy vystoupila s poměrně krutými fakty. Byla o tom, že pěstitelé zeleniny snižují rozlohu pro její pěstování, protože se jim to ekonomicky přestává vyplácet. Je to opravdu tak?

Bohužel ano. Letos se pěstební plochy pro zeleninu podle našich odhadů sníží o 5 %. Má to celou řadu příčin, od těch přírodních, které příliš neovlivníme, až po administrativní a ekonomické, které může ovlivnit stát. Pěstování zeleniny rozhodně nepatří mezi obory, u nichž je pozitivní ekonomický výsledek jistý – naopak, potýkáme se vysokou mírou rizik. Dá se říct, že jedinou naší jistotou je nejistota. Jsme závislí na vývoji počasí. Kvůli nepříznivému počasí můžeme přijít o vše v jednom okamžiku, to je teď s nástupem mrazů po velmi teplých březnových dnech aktuální problém. V posledních letech se musíme přizpůsobovat změně klimatu, květen už dávno není měsícem, kdy příroda začíná

Ing. Monika Nebeská, předsedkyně Zelinářské unie Čech a Moravy

kvést. Vlivem oteplování se vegetační období posouvá, urychluje, a pak také může dojít v případě přechodného ochlazení k větším škodám. A navíc nás delší dobu trápí sucho.

K těmto nejistotám se ještě přidávají náklady na péči o porosty, sklizeň a skladování, které se zvýšením cen energií dramaticky narostly. Zdražila se také hnojiva a z důvodu války na Ukrajině se zkomplikoval přísun sezónních pracovníků, bez kterých se v zelinářství, které vyžaduje velký objem ruční práce, prostě neobejdeme. A aby toho nebylo málo, je náš vliv na výkupní cenu našich produktů velmi omezený. S ohledem na naši

pouze asi 30% soběstačnost v dodávkách zeleniny a silnou pozici obchodních řetězců nejsme ti, kteří si určují cenu a mohou do ní promítnout zvýšené náklady. Naopak, někdy se nám pro nízkou cenu na evropském trhu už ani nevyplatí zeleninu sklízet. Nejsme prostě obor pro každého. A pokud se třeba všechny uvedené problémy sejdou po několika sezónách, nemůžete se divit, že pěstitelé raději zasejí v podstatě bezproblémovou pšenici, kterou nemusí zalévat, ručně okopávat a sklízet, chladit, mýt a dostat do druhého dne na pult obchodů, a navíc ji prodají za dobrou cenu...

pokračování na straně 4

Daří se získávat nové zakázky

Firmy a živnostníci museli v posledním roce čelit řadě situací a překážek, které mohly mít dopad na jejich podnikání a s nimiž se museli vyrovnat – od inflace přes zdražování energií po růst cen vstupních surovin. I přesto ale můžeme mezi podnikateli pozorovat optimizmus a pozitivní trend v získávání nových zakázek, jak ukazuje průzkum realizovaný poptávkovým systémem ePoptávka.cz.

„Nálada mezi živnostníky a malými firmami je kupodivu optimistická. Naprostá většina z nich nemá problém s novými zakázkami a necítí ani existenční ohrožení. Na druhou stranu ale většina z oslovených neuvazuje o rozšiřování nebo nabírání nových zaměstnanců. Soustředí se chtějí hlavně na zefektivňování interních procesů a díky tomu zvládnou více zakázek ve stejném složení,“ popsal současnou podnikatelskou důvěru v ekonomiku Otto Kočí, ředitel ePoptávka.cz.

Výsledky dotazníkového šetření, které bylo v únoru a březnu 2023 realizováno mezi 2330 českými živnostníky a firmami, ukázaly, že téměř 80 % podnikatelů nemá výrazné problémy se získáváním nových zakázek. „Situace v tomto ohledu vypadá poměrně optimisticky a můžeme jen doufat, že tento trend bude dále pokračovat. Celých 78 % podnikatelů nemá se získáváním nových zakázek větší problémy a téměř 47 % z nich hodnotí svou situaci velmi pozitivně. Neúspěch v tomto ohledu zaznamenává 22 % podnikajících,“ uvedl Otto Kočí. Z hlediska oborů se v získávání nových zakázek nejlépe daří podnikatelům z oblasti školství a vzdělávání, stavebnictví a bydlení, textilního odvětví nebo oblastí zaměřené na elektro a elektrospotřebiče.

Úspěšnost v získávání nových zakázek pak do jisté míry odráží to, jak podnikatelé hodnotí svou celkovou situaci. Pozitivně ji vnímá 45 % firem a živnostníků, negativní hodnocení pak vyjádřilo 24,8 % z nich. „Pokud bychom se podívali na spokojenost s vlastní aktuální podnikatelskou situací z geografického hlediska, nejvyšší spokojenost vyjádřili podnikatelé v Karlovarském (56,8 %) a Pardubickém kraji (52,4 %), naopak nejvyšší nespokojenost podle průzkumu panuje v Královéhradeckém kraji, kde svou situaci negativně hodnotí téměř 31 % dotázaných, a v Moravskoslezském kraji, kde je nespokojených 29 %,“ doplnil Otto Kočí. Podle zaměření podnikání pak největší spokojenost panuje v oblasti elektra a elektronických zařízení, přemyslu a strojírenství nebo stavebnictví a bydlení. Nejvyšší nespokojenost s vlastní aktuální situací pak naopak vyjádřili podnikatelé v segmentu exportu a importu (36 %) a cestování a dopravy (35 %). (tz)

Najdete uvnitř listu

Cílem AVO je být aktivním hráčem při důležitých událostech, které ovlivňují výzkumný prostor **3**

Není norma EURO 7 záměrným utahováním smyčky kolem evropského krku? **5**

Nejvýznamnější odbyt máme na fóliovaná dvířka **11**

Hyundai v roce 2022 dominoval soukromým prodejem **14**

Letos z české krajiny zmizí deset procent ovocných sadů a pět procent ploch se zeleninou **16**

Zahraniční podnikatelé loni koupili 2554 českých firem

Obchod s firmami se ani loni nevrátil na úroveň před covidem. Zahraniční podnikatelé v roce 2022 koupili celkem 2554 českých firem, což je srovnatelný počet jako v letech 2020 a 2021, nicméně o čtvrtinu méně než v předpandemickém roce 2019. Nejvíce firem u nás kupují dlouhodobě Ukrajinci a Slováci, za nimi s velkým odstupem následovali loni Maďaři a Poláci.

Největší objem kapitálu ale připadl Lucemburku, Francii, Švédsku a Maďarsku. Informace v březnu zveřejnila poradenská společnost Dun & Bradstreet, která firmám pomáhá růst a prosperovat díky síle dat, analytiky a řešení založených na umělé inteligenci. „Uplynulý rok, stejně jako předchozí dva, podnikatelé provází turbulentní období a obtížné podmínky, se kterými se musí vyrovnávat. K loňskému ‚poprvé‘ patří rusko-ukrajinský konflikt a také

neběvale vysoká inflace provázená zpomalováním ekonomiky a propadem maloobchodních tržeb,“ řekla analytička Dun & Bradstreet Petra Štěpánová s tím, že to byl zřejmě hlavní důvod, proč zahraniční investoři kupovali výrazně méně firem než do roku 2019.

I v loňském roce své podnikání v České republice, co do počtu koupených firem, nejvíce posilovali Ukrajinci, stejně jako v předchozích čtyřech letech. Loni ovládli 676 firem s celkovým kapitálem 61 miliard korun. Objem ovládnutého kapitálu je ale 6x nižší než v případě 499 firem, které přešly do slovenských rukou. „Dlouhodobě platí, že Ukrajinci kupují spíše mikro firmy,“ dodala Petra Štěpánová z Dun & Bradstreet. S výrazným odstupem za Ukrajinci a Slováci v nákupch českých firem loni následovaly subjekty z bývalého komunistického bloku – Maďaři (191), Poláci (169) a Rumuni (124).

Největší objem kapitálu v základním jmění koupených firem loni ovládli vlastníci z Lucemburska (7 miliard korun). Řádově nižší akvizice připadly na Francii (4,3 miliardy korun), Švédsko (1,5 miliardy korun) a Maďarsko (jedna miliarda korun). (tz)

Počty českých společností prodaných zahraničním podnikatelům (2017–2022)

	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Ukrajina	676	618	692	897	776	566
Slovenská republika	499	532	497	690	674	787
Maďarsko	191	191	148	192	183	116
Polsko	169	174	119	153	179	263
Rumunsko	124	121	122	186	194	231
Velká Británie	83	88	79	110	114	178
Itálie	74	53	67	82	93	95
Bulharsko	72	93	83	70	110	98
Německo	65	88	71	73	104	42
Rusko	62	89	125	170	183	218
celkem	2554	2590	2556	3366	3483	3479

poznámka: jen přímé majetkové vazby

zdroj: Dun & Bradstreet

Cílem AVO je být aktivním hráčem při důležitých událostech, které ovlivňují výzkumný prostor

AVO

Ne každý si ve shonu všedních dnů uvědomuje, kolik se toho kolem něj stále mění a že to souvisí s jeho

vlastním životem. Jaké nové technologie mu umožňují existovat pohodlněji, zdravěji, šetrněji k přírodě. Co přináší k podpoře kondice člověka, nakolik jsou inovativní směrem k produkci plodin, co nabízejí převratného v oblékání, čím přispívají k hospodárnějšímu nakládání s přírodními zdroji při stavební činnosti a čím zase ke snížení spotřeby energií, proč nám šetří čas, který můžeme věnovat třeba rodině nebo sebe-rozvoji. Zní to možná až naivně v dnešní ekonomicky složité době, ale je tomu skutečně tak. Výzkum a vývoj naznačují praxi, jak a co dělat jinak, lépe, výhodněji. Ostatně dokládají to i slova RNDr. Jana Nedělníka, Ph.D., viceprezidenta Asociace výzkumných organizací:

Čím se lišil v AVO rok 2022 od těch předěšlých? Byla asociace a členové aktivnější než dříve?

V roce 2022 doznávala opatření spojená s pandemií covidu, ve druhém pololetí již byla možnost se vrátit k osobním setkáním i mnohým prezenciálním aktivitám, které byly v předchozích dvou letech velmi omezeny. Na druhé straně AVO i její členové si velmi rychle osvojili možnosti online komunikace. Nedošlo tedy k omezení aktivit ani činnosti a loňský rok byl pokračováním trendu, kdy AVO jako jediný reprezentant aplikovaného výzkumu hájil zájmy svých členů v jednáních se státní správou, agenturami poskytujícími podporu pro výzkum a dalším subjekty.

A jak tedy charakterizovat výsledky za uplynulé období?

Po parlamentních volbách se reprezentace AVO postupně scházela s ministry rezortů, které mají v gesci výzkum. Byla navázána spolupráce s ministry Helenou Langšádlovou a jejím úřadem, ministryně byla hostem na pravidelné konferenci Business s inovací. Těmi hlavními výsledky na úrovni asociace byla kontinuální diskuze o systému výzkumu v ČR, o možnostech jeho financování nejen z veřejných, ale i neveřejných prostředků. Právě hledání nových fo-

rem motivace pro podnikatele k ještě vyššímu investování soukromých prostředků do výzkumu bylo jedno z hlavních témat. AVO se stále také zajímá o problematiku daňových odpočtů a neustálá pozornost je věnována i implementaci principů Metodiky 17+ na rezortní úrovni.

Rozrůstá se v České republice základna soukromého výzkumu a vývoje? Nebo naopak subjektů ubývá?

Lze konstatovat, že členská základna AVO zůstává stabilní a z tohoto faktu si dovolím odvodit tvrzení, že i soukromá výzkumná základna v ČR zůstává stabilní. Přes všechny ekonomické a jiné problémy, které současná doba přináší, je zřejmé, že soukromí partneri výzkumných organizací si uvědomují, že bez rychlých a efektivních inovací se jejich podnikání nebude patřičně rozvíjet. I z průzkumu AVO vyplývá, že narůstá podíl smluvního výzkumu a stále větší důraz je kladen na efektivní transfer výsledků do praxe. Pál bych si, aby tento trend pokračoval a v období současné ekonomické krize či recese nedocházelo k zániku výzkumných subjektů. Jak jsme si již několikrát v minulosti ověřili, pokud zanikne výzkumná entita, tak je to proces nevratný.

Odráží se to nějakým způsobem ve vaší členské základně?

Těší nás například to, že se stále objevují nové členové. AVO se otevřelo nejen subjektům založených podle soukromého práva, ale stále více projevují zájem o členství i veřejné výzkumné instituce, které také provádějí aplikovaný výzkum.

Oč budete usilovat letos?

Hlavními cíli předsednictva a užšího vedení AVO je být aktivním hráčem při všech důležitých událostech či opatřeních, které nějakým způsobem mohou ovlivňovat výzkumný prostor. V současné době jsme členy pracovní skupiny, kterou vytvořila ministryně Helena Langšádlová a jejím úkolem je připravit návrh nového zákona o podpoře výzkumu, vývoje a inovací. Budeme aktivní i při přípravě aktualizace národních priorit orientovaného výzkumu i při průběžné aktualizaci národní RIS 3 strategie. Zástupci AVO jsou členy řídicích či monitorovacích výborů všech v současné době běžících či připravovaných operačních programů. Jde o OP TAK, OP JAK i OP Spravedlivá transfor-

RNDr. Jan Nedělník, Ph.D., viceprezident Asociace výzkumných organizací

mace. Ve všech těchto programech jsou kapitoly určené na podporu aplikovaného výzkumu. Obdobně se snažíme také na mezinárodní úrovni ovlivňovat jako členové tzv. Shadow skupin priority evropských rámcových programů. AVO je rovněž členem Bioeast HUB CZ a snaží se aktivně zapojovat do diskuzí v oblasti bioekonomiky. Z těchto aktivit vypluly v současné době dva mezinárodní projekty, kde je naše asociace partnerem. Takže plánuj na letošní rok máme hodně a věřím, že ve spolupráci s členskou základnou se je bude dařit plnit.

Spolupracujete s jinými profesními uskupeními, která mají také ve svém programu podporu výzkumu?

Jedním z hlavních partnerů AVO je Svaz průmyslu a dopravy ČR, jehož je AVO členem a který je velmi aktivním hráčem na poli formování českého výzkumného prostoru. Další partnerskou organizací je i Hospodářská komora ČR, jejichž tisíce členů také mají zájem o spolupráci s výzkumem a vývojem. S těmito dvěma organizacemi je součinnost zaměřená především do průmyslového výzkumu. V oblasti zemědělství je to spolupráce s Českou akademií zemědělských věd a již zmíněným Bioeast HUB CZ. Několik let zpátky bylo podepsáno memorandum o spolupráci i s Akademií věd ČR. Byť na mno-

hé věci nemáme stejné názory, tak v celé řadě oblastí jsme schopni společně argumentovat ve prospěch rozvoje výzkumu v ČR.

Ovlivňují aktivity soukromých výzkumných pracovišť praxi více a pružněji než třeba před 15 lety?

Osobně se domnívám, že ano. Z komunikace s podnikateli je patrný zájem o inovace. Když se podíváte na noční oblohu, tak možná zahlédnete družice, jejichž některé komponenty byly vyrobené v leteckém výzkumném ústavu v Praze. A když naopak sklopíte zrak a podíváte se na česká pole, tak tam najdete celou řadu nových odrůd, jejichž základ byl položen v českých výzkumných a šlechtitelských pracovištích. A mezitím byste našli celou řadu inovací v energetice, technologiích zpracování surovin, v nanotechnologiích, biotechnologiích. Výsledky výzkumu můžete objevit i v obchodech s potravinami. Stálým hendikepem českých výzkumníků je menší schopnost propagovat svoje výsledky a hovořit o nich srozumitelnou řečí. Tak, aby i laická veřejnost vnímala, že zde existuje kvalitní český výzkum, s jehož produkty se dennodenně setkáváme. Proto jsem vděčný i za publicitu například v měsíčníku Prosperita.

za odpovědi poděkovala Eva Brixí

MSV 2023 v Brně: Jedinečná příležitost pro prezentaci nových technologií, výrobků a služeb

Jak je průmysl připraven na digitální éru? Které technologie pomohou zvýšit energetickou efektivitu a ušetřit náklady? Jaké nové obchodní příležitosti přináší měnící se svět? Odpovědi na tyto otázky budou v Brně od 10. do 13. října 2023 hledat desítky tisíc odborných návštěvníků. Uskuteční se zde totiž již 64. ročník Mezinárodního strojírenského veletrhu.

„MSV má dlouhodobě vysoký podíl odborných návštěvníků a také návštěvníků s vysokou rozhodovací pravomocí, tedy majitelů firem a zástupců vyššího managementu. Proto se přímo na veletrhu mohou vést relevantní jednání, která často ústí v realizované kontrakty. To potvrzují i výsledky průzkumu, který proběhl na minulém ročníku MSV. Kontakty s potenciálními tuzemskými či zahraničními zákazníky zde navázalo 95 % vystavovatelů,“ informoval ředitel projektu Michalis Busios.

Šedm klíčových témat

MSV se v roce 2023 zaměří na sedm klíčových témat, která hýbou současným průmyslem a jsou důležitá i pro jeho budoucnost. Obráběcí a tvářecí stroje a nástroje jsou tradičním pátě-

ním oborem brněnského veletrhu. Stejně tomu bude i letos, kdy se očekává početná účast nejen českých výrobců a zajímavý doprovodný program připravený ve spolupráci se Svazem strojírenské technologie.

V centru pozornosti letos určitě bude energetika. Problematika úspor energií a vyšší energetické efektivity v průmyslové výrobě se na MSV řeší dlouhodobě. Ale v posledním roce dramaticky stoupla její naléhavost, protože ceny energií se pro průmysl staly limitujícím faktorem. Jak problém řešit nejen teď, ale i do budoucna, předvedou veletržní expozice i odborný doprovodný program. Evergreenem posledních ročníků je digitalizace průmyslu. I v roce 2023 bude toto klíčové téma rezonovat celým veletrhem a napříč jeho obory. Opět se dočká i zvýraznění v projektu Di-

gitální továrna 2.0. S nástupem progresivních technologií do průmyslové praxe souvisí další klíčové téma aditivní výroba, které představí široké možnosti profesionálního uplatnění 3D tisku.

Na úspory materiálových zdrojů se zaměří cirkulární ekonomika zvýrazněná v expozicích specializovaného veletrhu EnviTech. Téma start-upy ukáže zajímavé investiční příležitosti především z oblasti vývoje, výzkumu a transferu technologií. Sedmé klíčové téma doprava a logistika je akcentováno bienálním veletrhem Transport a logistika.

Digitální továrna 2.0 – to nejzajímavější z digitalizace průmyslu na jednom místě

Čtvrtý ročník úspěšné expozice představí vzdělávací formou nejnovější služby a produkty v oblasti digitalizace. Letos se zaměří na digitální transformaci výrobních podniků a zvyšování efektivity nasazením umělé inteligence do klíčových procesů. Bude se řešit, jak je na tuto transformaci připravena česká ekonomika. Táhákem expozice se stanou prototypy chytrých

autonomních strojů, včetně jejich vazeb do firemního prostředí.

Ohlédnutí za MSV 2022 – veletrh je důležitou platformou pro business

Minulého ročníku MSV se zúčastnilo 1256 vystavujících firem ze 41 zemí, mezi nimi 50 % zahraničních. Za čtyři dny prošlo branami výstaviště 52 148 návštěvníků ze 41 zemí. Průzkum společnosti Veletrhy Brno potvrdil vysokou spokojenost s účastí jak na straně vystavovatelů, tak na straně návštěvníků. Kontakty s potenciálními zákazníky z tuzemska i zahraničí navázalo 95 % vystavovatelů, 86 % jich bylo spokojeno s úrovní veletrhu. Podobně to bylo na straně návštěvníků: 91 % těch, kteří chtěli navázat obchodní vztahy, našlo na veletrhu obchodní partnery. S celkovou úrovní veletrhu bylo spokojeno 88 % návštěvníků a 90 % jich plánuje navštívit příští ročník. Plných 95 % loňských návštěvníků pracovní působí v průmyslových oborech a 84 % plánovalo v nejbližších dvou letech investici do nákupu výrobní techniky nebo modernizace firmy. (tz)

Příjmy Česka z cestovního ruchu byly loni vyšší téměř o 51,2 miliardy korun než v roce 2021

Téměř o 51,2 miliardy korun. Kč vyšší než v roce 2021 byly loni příjmy Česka z cestovního ruchu. Celkem šlo zhruba o 118 miliard korun. I když ještě nedosáhly stavu před pandemií covidu-19, překonaly už stomiliardovou hranici. Kladné bylo i saldo turizmu, a to dvě miliardy korun. Vyplývá to z přehledu platební bilance cestovního ruchu Česka, který na základě údajů České národní banky připravil Institut turizmu České centrály cestovního ruchu – CzechTourism.

Zatímco v roce 2021 byly příjmy Česka z cestovního ruchu 66,8 miliardy korun, rok předtím šlo o 83 miliard korun. V předcovidovém roce 2019 to bylo 167 miliard korun. Loni poprvé od pandemie překročily stomiliardovou hranici, když činily celkem 118 miliard korun. Do příjmů z mezinárodního cestovního ruchu se zahrnují náklady na cestu zahraničních turistů a výletníků. Největší částku tvoří ubytování, stravování a doprava. „I když loni výrazně více

než dříve po Česku cestovali domácí turisté a hostů z okolních států už bylo téměř stejně jako před pandemií covidu-19, stále chyběli a chybí bonitnější turisté ze vzdálených zemí, zejména z Asie. Situaci pomohou změnit přímé dálkové lety, na jejichž obnovení či novém zavedení spolu s Letištěm Praha usilovně pracujeme. Skvělou zprávou tak bude například červencové spuštění přímých letů na Tchaj-wan,“ řekl ředitel České centrály cestovního ruchu –

CzechTourism Jan Herget a dodal: „Jde o další letos avizovaný přímý let, ten první je přímá linka Praha – Soul.“

Výdaje na cestovní ruch loni činily 116 miliard korun, meziročně to znamená o 46 miliard více, ve srovnání s předkoronavirovým obdobím 2019 byl stav -19 miliard korun. Do výdajů z turizmu se zahrnují útraty za dovolenou Čechů v zahraničí. Podle Institutu turizmu ji v zimě 22/23 plánovalo 10 % obyvatel České republiky.

Saldo platební bilance cestovního ruchu, srovnáme-li roky 2019, 2020, 2021 a loňský, bylo nejvíc v plusu před pandemií koronaviru. Dosáhlo 32,4 miliardy korun. O rok později kleslo na pět miliard korun a v roce 2021 bylo dokonce záporné, a to -3,1 miliardy korun.

„Nejvíc se loni na příjmech Česka z cestovního ruchu podílela Ukrajina, šlo o téměř 42 miliard korun. Následovala Německo se 17,7 miliard korun a Polsko s 12,3 miliard korun. Do pomyslné Top 5 se dostalo Slovensko s 12,3 miliard korun a Spojené státy americké se zhruba třemi miliardami korun,“ sdělil vedoucí Institutu turizmu České centrály cestovního ruchu CzechTourism Petr Janeček a dodal: „Zatímco v případě Ukrajiny výsledek velmi souvisí s aktuální válečnou situací, ostatní země patří dlouhodobě mezi ty, jejichž turisté do Česka jezdí nejčastěji.“

Zahraniční turisté loni v Česku utratili průměrně 1907 Kč na osobu a den. Ve srovnání s rokem 2019 to bylo zhruba o 300 Kč na osobu méně. Pro úplnost: v roce 2021 utratili průměrně 1559 Kč, v roce 2020 šlo celkem o 1818 Kč. (tz)

Hotely Horizont a Port pro firemní akce i rodiny s dětmi

Dva české hotely s mimořádným zázemím jak pro pořádání firemních akcí, tak pro pobyt rodin s dětmi. Hotel Horizont v Peci pod Sněžkou a hotel Port u Máchova jezera. Komfort, který zde host dostává, je léty vypilovaná kvalita, pohostinnost, snaha o služby se vším všudy a jejich stálá inovace. I proto se sem návštěvníci vrací, ať už jde o firmy, které zde pořádají za rok nespočet různých setkání, nebo celé rodiny, často přijíždějí i babičky a dědečkové s vnoučaty. Doba covidová se pochopitelně na tržbách podepsala, a stejně tak hotelům nepříala ani energetická krize. Jak se dnes oběma daří, jsem se zeptala předstedy představenstva společnosti Regata Čechy, a.s., která je provozuje, Viktora Šedivého:

Byl pro váš hotel závěr roku 2022 příznivý?

Ano, pro oba hotely byl konec roku dobrý. Hotel Port byl přes Vánoce zavřený, ale na Silvestra byl zcela vyprodán. Hotel Horizont byl během vánočních svátků obsazen průměrně tak, jak jsme zvyklí, ale na přelomu roku bylo hostů méně, než bývá obvyklé.

Naplnily tedy výsledky očekávání?

Zcela ne, čekali jsme zejména v Horizontu lepší obsazenost.

Co všechno se u vás v oblasti kongresové turistiky odehrává tentokrát během zimy a jara?

Firmám máme stále co nabídnout, a to jak v Peci, tak u Máchova jezera. Proto si u nás průběžně rezervují pobyty s nejrůznějšími programy, dokážeme splnit v podstatě jakýkoli požadavek, ať už se týká zázemí, nebo doprovodných aktivit od sportovních přes společenské až po poznávací. Naše zkušenosti

jsou letité, nebráníme se samozřejmě dalším nápadům.

Jsou to zejména firemní a společenské akce, konference, které se u vás konají?

Především se u nás odehrávají nejrůznější firemní akce a školení, klasických kongresů je na našich hotelích málo. Zadavatelé si u nás ale cení takřka rodinného prostředí, jisté komornosti, spoléhají na osvědčenou hotelovou kuchyni a obětavý personál. Rádi jim vycházíme vstříc.

Už přicházejí první rezervace na léto?

Ano, Hotel Port se nám na léto pěkně plní, u Hotelu Horizont to jde pomaleji. Celkově se změnilo chování hostů, objednávky pobytů dělají většinou na poslední chvíli.

Čím novým se letos budete snažit inspirovat hosty k návštěvě?

V prvé řadě se věnujeme kvalitě našich služeb, jejich udržení a zlepšení. Díky tomu je zhruba

ba 70 % našich hostů našimi stálými, a ty si pochopitelně chceme udržet.

Rozšířenými službami, jídelním lístkem, zážitkovými programy, zajímavou cenou?

Velice sázíme na programy pro děti, rodiny s dětmi jsou pro nás spolu s firemní klientelou nejdůležitější segment trhu. Proto věnujeme našim dětským hostům velkou pozornost. Co se týká cen, myslím, že naši klientelu potěší informací, že do cen jídel promítáme jen skutečné

náklady a nepodléháme trendu vše zdražovat. Ceny ubytování jsou řízeny trhem, a tak náš vliv na ně je menší. Vždy si ale hlídáme, abychom byli nad nákladovou hodnotou.

Jak byste charakterizovali vývoj cestovního ruchu v tomto prvním čtvrtletí? Pořád trvá spíš horší časy, nebo se blýská na ty lepší?

Situace není úplně nejlepší, ale doufáme, že se během roku 2023 začne vracet k „předcovidovému“ letům. **ptala se Eva Brixi**

Téma proberou koncem dubna v Brně odborníci z celého světa

Do konce března se mohli tuzemští podnikatelé v cestovním ruchu a organizace destinačního managementu přihlásit na Czechia Travel Trade Day. Jedna z největších tuzemských akcí na podporu incomingu se uskuteční 24. a 25. dubna v Brně pod záštitou a za účasti ministra pro místní rozvoj Ivana Bartoše.

Czechia Travel Trade Day, který se v minulosti konal v Karlových Varech, Českých Budějovicích, Liberci, Plzni a Olomouci, znamená dva dny intenzivních mezinárodních obchodních jednání. Součástí jsou i poznávací cesty po Jihomoravském kraji pro zahraniční cestovní kanceláře. „Na přípravě už 6. ročníku Czechia Travel Trade Day intenzivně spolupracujeme s Centrálou cestovního ruchu – Jižní Morava a městem Brno. Hlavním cílem je zpropagovat bohatou turistickou nabídku Česka v regionech a přispět k rozvoji příjezdového cestovního ru-

chu,“ řekl ředitel České centrály cestovního ruchu – CzechTourism Jan Herget a doplnil: „To, že jde o mimořádnou událost, dokládá fakt, že máme potvrzenou účast na 80 nákupcích z více než 23 zemí světa.“

„Pro účastníky Czechia Travel Trade Day připravujeme bohatý program. Hosté poznají nejen tradiční turistické cíle v centru města, ale například i nově otevřené a naprosto unikátní vodojemy na Žlutém kopci či Mendelův skleník, a samozřejmě i proslulou brněnskou gastroscénu,“ sdělila primátorka statutárního města Brno Markéta Vaňková. „Na Czechia Travel Trade Day se podílíme organizačně i finančně, tak jako loni na konferenci pro tvůrce digitálního obsahu Traverse 22 nebo o rok dříve na zasedání Asociace francouzských novinářů z oblasti turizmu. Věříme, že tyto investice mají vysoký potenciál přilákat do Brna nové turisty, a to díky účasti novinářů a nákupcích z celého světa, kteří Brno dostanou do širšího povědomí,“ vysvětlila. „Turisté ze zahraničí i z Česka mají po Praze dlou-

hodobě nejvíc zájem o Jihomoravský kraj. Máme z toho radost, zájem podporujeme a chceme ho dál rozvíjet,“ komentoval hejtman Jihomoravského kraje Jan Grolich a dodal: „Letos tak chystáme například projekt Karta hosta. Chceme provést návštěvníky nejzajímavějšími, ale i opomíjenými místy kraje, aby se návštěvnost rozptýlila i do dalších regionů. Turisté, kteří si kartu koupí, získají zážitky a vstupky za zvýhodněnou cenu nebo i zdarma. Partnerům projekt nabízí zviditelnit se díky společné propagaci. Pracuje na tom Centrála cestovního ruchu – Jižní Morava.“

V Brně nebudou chybět ani ředitelé zahraničních kanceláří CzechTourismu. Poskytnou konzultace o aktuální situaci v cestovním ruchu v jednotlivých zemích, včetně tipů na obchodní příležitosti, informace o kulturních dimenzích či o tom, jací jsou a co preferují turisté z té které části světa. Pozitivní zprávou je, že turistů v Česku po pandemii covidu-19 postupně přibývá, 19,5 miliónu loňských cestovatelů zname-

nalo meziroční 71% nárůst. Turismus v Česku táhli rezidenti, loni jich u nás cestovalo 12,1 miliónu. Hostů ze zahraničí bylo cca 7,4 miliónu.

„Turisté se do Česka vrací i díky akcím, jako je právě Czechia Travel Trade Day. Proto se každý rok, vždy v jiném regionu, ve spolupráci s kraji, městy a destinačními agenturami snažíme připravit originální program a maximálně podpořit zájem o TTD a Česko. Každý rok tak akci nechybí nové trhy, letos se tak nově můžeme těšit na nákupci z Litvy a Irska,“ informovala ředitelka odboru produkt managementu, výzkumu a B2B spolupráce České centrály cestovního ruchu – CzechTourism Veronika Janečková. „Na základě loňského TTD v Karlových Varech, kam se sjelo na dvě stě lidí z 23 zemí, se víc a v celém světě začalo mluvit o Česku. Zahraniční cestovní kanceláře začaly i díky této akci nově nabízet Česko či přímo rozšířily stávající nabídku o nová místa v naší zemi. Aktuálně děláme vše proto, aby nejméně stejně úspěšná byla i dubnová akce v Brně,“ uzavřela. (tz)

Biomimikry si vzaly inspiraci v přírodě

Skončí moderní civilizace zavalená horou elektrického odpadu? Protože množství používané spotřební elektroniky už nemůže růst exponenciálně, musí se najít správné východisko, jak tomu zabránit. Odpověď už je známa pod pojmem cirkulární ekonomika. Více napoví rozhovor s Patrikem Joklem, zakladatelem IPRICE RECARE s.r.o., iprice-recare.com a provozovatelem e-shopu iprice.cz.

Pojem cirkulární ekonomika se pomalu zabydluje v médiích, ale mnozí lidé stále nevědí, co si pod ním představí. Jak byste ho vysvětlil?

Tam, kde se lineární ekonomika řídí zásadami: vzít, vyrobit, zlikvidovat, nachází oběhové hospodářství ekologický přístup k nakládání s plasty a elektronickým odpadem. Mnoho výrobců se snaží přicházet s postupy, které mají tento environmentální problém řešit. Je však třeba tento problém zvládnout jak na průmyslové, tak i na společenské úrovni. Právě oběhové hospodářství a jeho koncepty mohou při účinné aplikaci tento proces urychlit. Cirkulární ekonomika, nebo též zmíněné oběhové hospodářství, se zaměřuje na snižování plýtvání a znečištění pomocí oprav, opětovného použití a redukce. Kromě toho také klade důraz na obnovu přírodních zdrojů a zároveň vytváří podmínky pro podporu regenerace. Tyto koncepty oběhového hospodářství proto mohou být pákou pro proces efektivního nakládání s odpady.

Jak by celý proces měl udržitelně probíhat?

V tradičním řízení dodavatelského řetězce se výrobek dostává ke konečnému spotřebiteli

prostřednictvím továren, distributorů a maloobchodníků. V reverzní logistice začíná cyklus od spotřebitele a dorazí zpět k výrobcovi nebo prodejci. Zde se společnost rozhodne, zda výrobek zrenovuje za účelem dalšího prodeje, nebo jej recykluje podle osvědčených postupů. Reverzní logistika se zaměřuje na zásadu navrhovat a vyvíjet své výrobky tak, aby vytvářely co nejméně odpadu. Tyto činnosti zahrnují sběr materiálu, opětovné použití a recyklaci, které účinně snižují plýtvání společnosti a podporují průběh oběhového hospodářství. Smyslem tohoto konceptu je zachovat ekologičnost výroby na konci jeho životního cyklu.

Někdy to však jde jednoduše, jindy, například u elektroodpadu, vystává mnoho odborných problémů. Víme, co s tím?

Oběhové hospodářství iniciuje snížení znečištění a těžby surovin. Podporou této věci je metodika efektivní recyklace tak, aby životní prostředí nebylo vyčerpáváno průmyslovým odpadem. Buď lze elektronický odpad přeměnit na druhotnou surovinu a z ní pak vyrobit další produkty, nebo lze uvést do praxe myšlenku biomimikry. V procesu biomimikry lze přijít na řešení, jak syntetizovat odpad pomocí multidisciplinárního přístupu biologie, chemie a inženýrství. Vzhledem k tomu, že se společnosti při navrhování svých výrobků inspirovaly přírodou, mohou stejné provokace využít i k jejich efektivní recyklaci.

Nakládání s elektronickým odpadem není pouze úkolem podniků. Můžeme motivovat i spotřebitele?

Uživatelé také mají bránit devastaci životního prostředí, kterou tento problém způsobuje. Mu-

si si uvědomit základní koncepty oběhového hospodářství a opatření, která lze přijmout k likvidaci odpadu. V ideálním případě mohou v pomoci komunitní výrobní prostory. Kromě toho mohou tyto prostory podporovat sdílení zařízení mezi vrstevníky, aby se snížila jejich potřeba. Nemusí se jen opravovat, ale použité součásti znovu uvést do oběhu s jinými výrobky, aby si zachovaly svou funkčnost.

Rozumím tomu správně, že nižší produkce a prodej znamená i méně vytvořeného odpadu?

Ano, jde o to posílit oběhové hospodářství digitálním strategickým způsobem. S tím, jak se společnosti stávají technologicky vyspělejšími, není nutné dodávat na trh další hardware. Společnosti využívající cloudové služby a DaaS nejen snižují množství fyzického vybavení, ale také omezují tvorbu elektronického odpadu. Ty, které vytvářejí společné podniky s podniky zabývajícími se nakládáním s odpady, mohou zajistit, že cyklus výrobků skončí udržitelným způsobem. Odborníci se domnívají, že inovace nových technologií mohou cíleně snížit poplátku po objemných výrobcích. V praxi se budou lépe provozovat hi-tech zařízení, navržená udržitelným způsobem se zaměřením znovu použít, recyklovat nebo snížit.

I když veřejnost si musí vytvořit odpovědnější vztah, hlavní břemeno ponese dodavatelé – producenti elektrotechniky. Nebo se mýlím?

Máte pravdu. V cirkulární ekonomice je třeba vzít v úvahu dva cykly: biologický cyklus a technologický cyklus. Společnosti by měly vyvíjet své výrobky tak, aby biologický materiál výro-

Patrik Jokl, zakladatel firmy IPRICE RECARE s.r.o., iprice-recare.com a provozovatel e-shopu iprice.cz

ků podléhal biologickému rozkladu, a ostatní suroviny, jako jsou kovy, plasty nebo sklo, mohly být znovu použity nebo znovu vyrobeny. Společnou úlohou těchto čtyř konceptů oběhového hospodářství je regenerace přírodních zdrojů, snížení množství elektronického odpadu a zvládnutí znečištění. Vzhledem k nepříznivým dopadům spotřeby je dnes nakládání s odpady nutností stejně jako přechod na obnovitelné zdroje energie v rychlejšímu tempu. Toho však lze dosáhnout pouze společným úsilím průmyslových odborníků a společnosti.

ptal se Pavel Kačer

Češi se učí recyklovat elektrospotřebiče

Množství recyklovaných elektrospotřebičů v minulém roce rostlo. V meziročním srovnání s rokem 2021 vzrostl celkový objem recyklovaného materiálu v rámci svozových služeb značky Datart o 6 % na 5661 tun. Nejvíce se na růstu recyklovaných spotřebičů podílely lednice, u nichž stoupl celkový objem o 13 %. O 77 % stoupl také objem recyklovaných baterií. Z výrobků se v rámci recyklace získávají materiály, které jsou nadále využívány ve výrobě dalších produktů.

V roce 2022 Češi s využitím svozových služeb značky Datart recyklovali 5661 tun vysloužilých elektrospotřebičů, o 6 % více než v předešlém roce. Největší část recyklovaného materiálu vloni tvořily velké spotřebiče, kterých se k recyklaci dostalo celkem 5476 tun. Jen lednice se na tomto objemu podílely 2233 tunami. Oproti roku 2021 se tak jejich množství zvýšilo o 13 %. Malé domácí spotřebiče tvořily 91,3 tun, televize 92,2 tun a světelné zdroje 1,1 tuny. Výrazně v loňském roce vzrostlo i množství recyklovaných baterií. Ke zpětnému odběru a následně

recyklaci bylo v prodejnách Datart předáno 9076 kg baterií, tedy o 77 % více než v roce 2021, kdy bylo vybráno 6807 kg. Na rozdíl od materiálů, jako je papír či plast, kde recyklace spočívá v cyklickém využívání odpadů, jde v případě elektrospotřebičů výhradně o opětovné využití některých materiálů, které se v zařízení nacházejí. U některých spotřebičů může tvořit až 90 %. „Recyklaci spotřebičů se výrazně

šetří energie, která by musela být vynaložena na výrobu materiálů a současně se chrání životní prostředí před emisemi, které by při výrobě materiálů vznikly. Jen u nás v Datartu tímto způsobem každý rok eliminujeme téměř 50 000 tun oxidu uhličitého,“ vysvětlila Olga Dolínková, tisková mluvčí značky Datart.

Z vysloužilé mikrovlnné trouby je možné zpětně získat až 8 kg železa, 1,7 kg plastů a 2,2 kg

skla. Díky opětovnému použití materiálů se ušetří 50 kWh elektrické energie, sníží se spotřeba ropy o pět litrů a zabrání se tvorbě až 13,5 kg oxidu uhličitého. Z baterií se zase získává ocel, která se využívá pro kovové konstrukce, kadmium do akumulátorů, měď pro elektrické vodiče, olovo do autobaterií, lithium pro výrobu sklokeramických varných desek, stříbro pro výrobu mincí a další prvky.

S elektrospotřebiči jsou úzce spojeny obalové materiály, kterých se používá nemalé množství. To se Datart snaží aktivně omezovat. „Používáme moderní technologii umožňující vysekávat obalový materiál přesně na míru baleného zboží a ze zbytků vytvářet výplňový materiál. Tento postup zásadním způsobem šetří množství použitých obalů, které by jinak končily na skládkách a ve spalovnách. Technologie umožnila úsporu 88 % výplňového materiálu a třetiny celkových nákladů na obaly,“ řekl Libor Křížka, ředitel pro optimalizaci a automatizaci Datart a dodal: „Po instalaci spotřebiče u zákazníků také odvážíme veškerý obalový materiál, který následně předáváme k ekologické recyklaci. Ročně takto recyklujeme kolem 500 tun obalů.“ (tz)

Udržitelnost a cestovní ruch

Patří cestovní druh mezi neudržitelnější průmyslová odvětví? Zaostává Česko za zahraničím? Je Česká republika připravena na nové trendy a nová pravidla Evropské unie? Jak mohou udržitelnosti pomoci startupy? Na tyto otázky odpovídal 12. ročník Fóra cestovního ruchu, který pořádala Česká centrála cestovního ruchu – CzechTourism 17. března v Praze.

„Význam udržitelnost roste ve všech oblastech lidského života, cestovní ruch nevyjímaje. Podle průzkumu Expedia Group Media Solutions 90 % spotřebitelů při plánování cest hledá právě udržitelné možnosti. Potvrzuje to i šetření Booking.com z loňského září, podle kterého je udržitelný aspekt cestování důležitý pro 81 % turistů,“

řekl ředitel České centrály cestovního ruchu – CzechTourism Jan Herget a dodal: „V udržitelném turizmu má zásadní význam doprava, a tak cestování do Česka vlakem patří k hlavním tématům CzechTourismu v Polsku a v Německu.“ Právě trendy udržitelnosti a aktuální dění představí na Fóru cestovního ruchu zahraniční i do-

mácí experti. Chybět nebudou ani panelové diskuze. Jedna se zaměří na peníze na marketing a cestovní ruch, na druhé se proberou startupy. Otevřou se také témata jako bezbariérový a udržitelný event nebo cykloturistika.

„Udržitelnost je samozřejmě naprosto zásadní také pro cestovní ruch v Česku. Kromě Fóra cestovního ruchu jsme proto na našich portálech Visit Czechia a Kudy z nudy připravili speciální landing pages, tedy rozcestníky důležitých informací o udržitelném cestování,“ sdělila ředitelka odboru produkt managementu, výzkumu a B2B spolupráce České centrály

cestovního ruchu – CzechTourism Veronika Jančková a dodala: „Také jsme navázali strategická partnerství se společnostmi Nextbike či Rekola, zapojujeme se do projektů jako třeba Sážíme budoucnost, Prázdniny na venkově nebo Stezka Českem. K udržitelnosti připravujeme i diskuzní (video)podcast. Tak, aby Česko nejen že postoupilo na vyšší příčky v žebříčcích udržitelnosti, ale hlavně proto, aby se ohleduplné starání se o dopady našich každodenních činností a fungování na zemi s ohledem na budoucí generace stalo běžnou součástí myšlení každého z nás.“ (tz)

Strana vychází pod partnerskou záštitou České společnosti pro jakost

Národní kolo Quality Innovation Award: úspěch společnosti CALISME s chytrou kuchyňskou digestoří

To, že dobrých nápadů není nikdy dost, plyne z výsledků národního kola mezinárodní soutěže inovací Quality Innovation Award. Ukazuje to i na fakt, že i menší české firmy dokážou oslnit výrobkem, který nemá obdoby a pro člověka je víc než užitečný. Společnost CALISME, a. s., je toho důkazem. Stala se vítězem národního kola soutěže Quality Innovation Award v kategorii potenciální inovace. Její odborníci dali vzniknout takovým řešením do našich kuchyní, jaká jsou skutečně potřeba a s jakými dosud nikdo jiný nepřišel. Z rozhovoru s ředitelem společnosti Milanem Pospichalem lze vyčíst, proč tato inovace přišla a jaké hodnoty může uživatelům přinést.

Můžete nám představit historii společnosti CALISME a jejich inovací?

Naše společnost dlouhodobě spolupracuje s podnikatelskými subjekty při realizaci dotačních a inovačních projektů. Jedním z našich partnerů je i společnost KOLIMAX, která je prakticky jediným českým výrobcem kuchyňského nádobí, v jehož případě se produkce odehrává opravdu na území naší země. V rámci této spolupráce nás napadlo, že by mohla poklička kuchyňského nádobí disponovat elektrickým zařízením, které by umožňovalo monitorovat proces vaření a regulovat plotýnku, na které je varná nádoba s pokličkou umístěna.

To byl zajímavý nápad...

Jenže nápad není vše. Vzhledem k tomu, že ani naše společnost, ani společnost KOLIMAX nedisponovaly pracovníky, kteří by měli s vývojem elektrických spotřebičů zkušenosti, podařilo se nám pro tento projekt získat spolupráci s Fakultou elektrotechniky a informatiky Univerzity Pardubice, a výsledkem je dnes již funkční prototyp „chytré pokličky“. Dalším projektem, který v současné době se společností KOLIMAX realizujeme, je vývoj oboustranné varné desky, která umožňuje rozdílný způsob úpravy potravin. Zatímco jedna strana varné desky má klasické plotny pro vaření, po otočení varné desky o 180° se zpřístupní druhá plocha, která umožňuje grilování. Většina domácností totiž využívá v kuchyni mimo varné desky ještě další spotřebiče, jako jsou například gril nebo palačinkovač. Jde o samostatné spotřebiče, které musíte někde skladovat a při používání je musíte někde položit a za-

pojit. Tato skutečnost nás přivedla na myšlenku oboustranné varné desky, která šetří nejen místo v domácnosti, ale i váš čas. Po těchto dvou projektech naše společnost CALISME následně přišla s koncepcí chytré kuchyňské digestoře, která je naším prvním samostatným projektem.

Jak jste na myšlenku využít kuchyňskou digestoř v roli domácího multifunkčního spotřebiče přišli?

I když si to mnozí z nás ani neuvědomují, je kuchyňská digestoř v rámci domácnosti poměrně specifickým spotřebičem. Nachází se prakticky v nejméně frekventovaném místě domu nebo bytu. Každý člen domácnosti kuchyň určitě několikrát denně využije. Zároveň je kuchyň místem, kde hrozí asi nejvíce rizik v rámci bydlení. Přímo pod digestoří probíhá tepelná příprava potravin na varné desce nebo sporáku, což jsou elektrické nebo plynové spotřebiče. Existuje zde tedy riziko požáru nebo úniku plynu. Nezanedbatelnou skutečností je i to, že digestoř je poměrně velké zařízení, do kterého je možné bez problému umístit další prvky.

Může tedy digestoř disponovat dalšími potenciálními funkcemi?

Všechny v současnosti prodávané digestoře mají pouze dvě vlastnosti – odsávání par a zápachu

a osvětlení varné desky nebo sporáku. Jak už jsem říkal, existuje zde riziko požáru nebo úniku plynu. Proto naše řešení obsahuje senzory požáru a plynů. V případě detekce je digestoř schopna vás o této skutečnosti informovat prostřednictvím telefonního modulu, a případně i vytočit tísňovou linku a zavolat pomoc. Prostřednictvím komunikace s dalšími chytrými zařízeními je schopna uzavřít přívod plynu nebo vypnout napájení varné desky.

Ale to není všechno, šli jste ještě dál v přemýšlení o tom, jak spotřebič vylepšit...

Například digestoř doplněná o UV lampu umožňuje sterilizaci varné desky nebo na ní umístěných nádob. Doplnění digestoře o ozonační jednotku umožňuje čistit kuchyň od bakterií a virů. Vonná náplň pak dokáže vzduch v kuchyni také osvěžit. Sterilizace samozřejmě musí probíhat bez přítomnosti osob, a tak je digestoř vybavena pohybovými senzory, které činnost zastaví, pokud přítomnost osob detekují. Provoz digestoře je avizován prostřednictvím projekce hlášení na strop kuchyně. Ve vrchní části digestoře je umístěn také elektrický lapač hmyzu, který se v kuchyni může vyskytnout. Digestoř vybavená termokamerou dokáže monitorovat teplotu v nádobách na varné desce a prostřednictvím komunikace s touto deskou umí teplotu i regulovat. Samozřejmostí

je i integrace internetového rádia. A protože má digestoř hlasový vstup a výstup, je její další potenciální funkcí přenášení významných informací, například od orgánů krizového řízení, nebo možnost přivolání pomoci v případě náhlé zdravotní indispozice osoby, která se v kuchyni nachází.

Na jaké zákazníky takováto chytrá digestoř cílí?

Domníváme se, že zájem bude především od osob, které již nějaká chytrá zařízení využívají a které chtějí mít doma zároveň zdravé a bezpečné prostředí. Bezpečnostní funkce jsou také ideální k zajištění starších a hendikepovaných osob. Proto při vývoji úzce spolupracujeme i s Organizací nevidomých.

Kdy můžeme očekávat, že se tento výrobek bude prodávat?

V první polovině letošního roku bude k dispozici prototyp digestoře s funkcemi sterilizace vzduchu a varné desky. Účinnost digestoře následně prověří zkoušky a měření ze strany Zdravotního ústavu v Ostravě. V současné době oslovujeme potenciální partnery pro sériovou výrobu a prodej digestoře. Předpokládáme, že se na trhu objeví příští rok.

Neobáváte se, že obdobnou novinku neuvěde na trh někdo dříve?

Před začátkem každého projektu důkladně prověřujeme, jestli někde na světě neexistuje ochrana obdobného řešení. Tak tomu bylo i před začátkem vývoje této digestoře. V současné době již máme chráněnou každou samostatnou funkci digestoře v České republice u Úřadu průmyslového vlastnictví a také na relevantních zahraničních trzích.

Proč jste se rozhodli přihlásit do soutěže Quality Innovation Award?

Domnívali jsme se, že vzhledem k jedinečnosti uvedených funkcí, kterými v současné době žádná digestoř na trhu nedisponuje, a potenciálu, který toto zařízení má, mohla by tato inovace v soutěži uspět. Zároveň jsme pochopitelně chtěli popsané řešení zviditelnit i ve vztahu k budoucím partnerům v oblasti výroby a prodeje.

připravil David Kubla

Podcast Fenomén kvalita

Česká společnost pro jakost spustila svůj vlastní podcast Fenomén kvalita. Jeho obsah je určen posluchačům z řad široké informované veřejnosti a všem fanouškům kvality. Stavět bude na rozhovorech se zajímavými lidmi z oboru, šéfy firem a těmi, pro které jakost není jen prázdné slovo, ale věda, jenž posouvá řízení i zkušenost zákazníků na novou, vyšší úroveň. V první epizodě se Ing. Petr Koten, výkonný ředitel ČSQ, rozprávěl na téma, co je a není kvalita, jak ji chápat a proč je důležité ji vyžadovat.

YouTube

Spotify

Podcast si můžete pustit na Spotify nebo YouTube

www.csq.cz

Unie vidí budoucnost v rozvoji obnovitelných zdrojů

Evropská komise v březnu představila klíčový návrh změn energetického trhu, který reaguje na potřebu vyšší ochrany spotřebitelů před výkyvy cen na trhu s elektrinou. Půjde o rozšíření existujících nástrojů, které mají za cíl umožnění rychlejšího nástupu obnovitelných zdrojů. Asociace pro akumulaci energie na dokumentu oceňuje zejména potřebu využití akumulace energie doplněnou o flexibilní řízení spotřeby. Jde o klíčové rozhodnutí, které stanoví konkrétní závazky na úrovni členských států a zároveň využije nejrychlejšího řešení, které umožní vstup na energetický trh novým technologiím.

Evropská komise vyzývá členské státy, aby zajistily dostatečné investice do nízkoemisních zdrojů, dostatečných skladovacích kapacit pro obnovitelné zdroje a do nástrojů zajišťujících flexibilitu.

„Pokud v České republice dojde k implementaci těchto změn, bude to pro energetický trh obrovský krok vpřed,“ uvedl výkonný ředitel Asociace pro akumulaci energie AKU-BAT CZ Jan Fousek, který je zároveň předsedou představenstva Solární asociace.

Členské státy by nyní měly podporovat akumulaci energie ve svých národních energetických a klimatických plánech a zároveň mapovat potřebu flexibility v elektrizační soustavě každé dva roky s výhledem na dalších alespoň pět let. „Posílení úlohy akumulace energie i flexibility v soustavě vítáme. Česká republika dlouhodobě zaostává za západními státy, ale i např. za Polskem nebo Slovenskem. Zrovna u akumulace či agregátora flexibility jsme v prodlení s transpozicí již více než dva roky. Je potřeba, aby toto

stát co nejrychleji napravil, jinak bude ohrožena stabilita elektrizační soustavy. Věříme, že nyní už snad konečně dojde k posunu,“ vysvětlil Jan Fousek.

Podle AKU-BAT CZ je po letech čekání na obzor i zavedení pojmu akumulace do energetického zákona. Ukládání energie, stejně jako například právě nezávislého agregátora flexibility, má Ministerstvo průmyslu a obchodu ukotvit do českého právního řádu v avizované tzv. Transpoziční novele.

Druhou vážnou bariérou pro akumulaci v Česku je nemožnost stabilizovat elektrizační soustavu bateriemi, které jsou připojené k obnovitelnému zdroji, pokud je tento projekt podpořen jedním z dotačních titulů. Týká se to zejména Modernizačního fondu (MŽP/SFŽP) a Národního plánu obnovy (MPO). Zde jsou na vině naopak evropská pravidla veřejné podpory, kdy se část Evropské komise obává mož-

né překompenzace. „Věříme, že právě zveřejněný dokument udělá tečku za obavami části Komise z nesouladu s pravidly veřejné podpory (nařízení o blokových výjimkách, GBER) u úložišť energie. Bez akumulace všech forem bezpečný rozvoj obrovského množství obnovitelných zdrojů nebyl možný,“ dodal Jan Fousek.

Asociace pro akumulaci energie sdružuje nejvýznamnější subjekty aktivní v oblasti ukládání energie, flexibility a elektromobility. Členy jsou významné energetické a technologické firmy, významní hráči na poli obnovitelných zdrojů, banky, mezinárodní i tuzemští výrobci baterií, průmyslové podniky, teplárny, asociace, univerzity, poradenské a právní firmy, společnosti zabývající se výstavbou nabíjecí infrastruktury, vývojem SW pro energetiku či obchodem s elektrinou. AKU-BAT je zakládajícím členem Svazu moderní energetiky. (tz)

Česká asociace interim managementu se stala autorizovaným odborníkem

Interim manažeři už více než deset let pomáhají zachraňovat i rozvíjet firmy a nyní se jim dostalo oficiálního uznání. Česká asociace interim managementu získala od Hospodářské komory ČR kvalifikovanou autorizaci. Stala se tak lídrem a odborným garantem oboru interim management v České republice.

„Pro naši asociaci je to další milník a potvrzení, že jsme vybudovali zázemí pro růst kvalitních českých interim manažerů a dosahujeme nejvyšších profesních standardů. Velmi si toho ceníme,“ uvedl Ján Dolejš, předseda České asociace interim managementu, a dodal: „Síla české ekonomiky závisí nejen na prosperujících podnicích, ale také na rychlosti a efektivitě řešení problémů ve firmách, kterým se zrovna nedaří. Právě na to se specializují naši interim manažeři.“

Česká asociace interim managementu je přední českou organizací, která od roku 2010 sdružuje interim manažery a zprostředkovatele interim managementu. Její členové pomáhají firmám řídit změny a důležité projekty, řešit krizové situace, zachraňovat jejich provoz a know-how, vyrovnávat se s nedostatkem či výpadkem odborných kapacit nebo se změnou situace na trhu. Pomohli zachránit řadu firem i značek, například v automobilovém průmyslu

Slavnostní okamžik pro Českou asociaci interim managementu na půdě Hospodářské komory ČR

a strojírenství. Mezi nejznámější případy členů CAIM patří restrukturalizace automobilky TATRA.

„Udělením akreditace potvrzujeme, že Česká asociace interim managementu sleduje vývoj podnikání ve svém oboru a profesi, pečuje o rozvoj své členské základny i samotného oboru a může se podílet na tvorbě právních předpisů, evropských či českých technických norem nebo jiných normativních dokumentů ovlivňu-

jících dění v daném oboru,“ doplnil Vladimír Dlouhý, prezident Hospodářské komory ČR.

Autorizace Hospodářské komory ČR je nejen pro státní správu garancí, že asociace reprezentuje širokou základnu podnikatelů a je leáderem ve svém oboru. Státní správa se může na ni obracet při vytváření zákonů a norem nebo přímo na její odborníky. Jak uvádějí Pravidla autorizace udělení autorizace je zvláštním privilegiem a autorizovaný subjekt je uznán ve své

oblasti jako speciální autorita a může veřejně zastupovat svůj obor. Vydává se na dobu tří let.

Mezi základní kritéria pro udělení autorizace patří dosavadní odborný přínos a profil v autorizovaném oboru. Komise hodnotí, jak subjekt reprezentuje svůj obor, jak spolupracuje, jaké má odborné zázemí, zda má a dodržuje etický kodex. Musí svoji činnost či poskytování svých služeb pokrývat celé území ČR nebo převažující část, musí prokázat svou kvalifikaci a významný vliv na profesním trhu.

Interim management je forma řízení firem, která k nám přišla ze západní Evropy zhruba před 15 lety. Její podstatou je poskytnutí manažerských kapacit, dovedností a zkušeností na předem dohodnutou dobu pro dosažení určitého cíle formou externí služby. Na rozdíl od poradců je interim manažer po smluvní dobu začleněn do organizační struktury společnosti. Interim manažeři pracují samostatně, ale i v týmech. Základními typy interim managementu jsou krizový nebo změnový, projektový a substituční.

Česká asociace interim managementu je přední českou organizací, která sdružuje zhruba 70 interim manažerů a také zprostředkovatele a zájemce o interim management v České republice. Vznikla v roce 2010. Jejím posláním je rozvíjet informovanost, povědomí a know-how o interim managementu, a budovat tak silné zázemí pro růst kvalitních českých interim manažerů. (tz) www.caim.cz

Soutěž Marketér roku se blíží

Česká marketingová společnost vyhlásila již 18. ročník soutěže Marketér roku, tentokrát spojený s udělením titulů za rok 2022, jejichž slavnostní předání se uskuteční na galavečeru dne 18. května 2023 v Praze. Záštitu opět převzala přední osobnost světového marketingu prof. Philip Kotler. Hlavním cílem soutěže, stejně jako České marketingové společnosti, je přispět k rozvoji marketingu v Česku, popularizovat výrazné osobnosti oboru, vyzdvihnout jejich odborný přínos v různých teoretických i praktických oblastech našeho života. I v tomto ročníku se klání zaměří hlavně na hodnocení konkrétních marketingových projektů podílejících se na zvýšení konkurenceschopnosti firmy a hodnoty poskytované zákazníkovi. Rovněž budou respektovány požadavky etického přístupu a společenské odpovědnosti firem. Naší snahou zůstává, aby soutěž Marketér roku 2022 navázala na úspěšné minulé ročníky a vytvářela do budoucna prestižní platformu pro prezentaci vynikajících odborníků v oboru. (tz)

E-shopy očekávají růst nejpozději ve druhém pololetí

Internetové obchody dokážou tradičně připravit svým zákazníkům nejvýhodnější nabídky. S ohledem na přetrvávající inflaci a drahé energie proto lze podle Asociace pro elektronickou komerci očekávat, že nejpozději ve druhém pololetí roku 2023 se e-shopy vrátí k tradičnímu meziročnímu růstu obrátů.

„V loňském roce došlo k prvnímu útlumu online prodejů v historii. Důvodů pro to bylo několik. V první řadě předchozí covidová období, která podpořila raketový růst e-commerce v ČR i ve světě. Po návratu do normálu se tak srovnaly i objemy nákupů v e-shopech na míru, jakou jsme v APEK dlouhodobě předpovídali. A tak obraty odpovídaly průměrnému meziročnímu růstu okolo 8 % oproti roku 2019,“ popsal Jan Vetyška, výkonný ředitel APEK.

Z výzkumu, který APEK provedl v roce 2022, vyplynulo, že alespoň jednou měsíčně nakupuje na internetu 55 % z online zákazníků. To je v zásadě stejná hodnota jako v roce 2019. Přitom

v roce 2020 to bylo 57 % a v 2021 dokonce 59 %. „Naopak v roce 2017 takto pravidelně nakupovala přibližně polovina internetových spotřebitelů. Je tedy zřejmé, že se nyní pohybujeme na hodnotách, které odpovídají přirozenému vývoji české e-commerce,“ vysvětlil Jan Vetyška.

I nadále platí, že nakupování po síti je pro uživatele internetu pohodlnější než návštěva tradičních kamenných obchodů. Jako dvě hlavní

výhody objednání zboží z e-shopu vidí zákazníci úsporu času i peněz. A právě to, že v online prostředí lze najít výrobky za lepší ceny, je příslibem pro e-commerce do budoucna. „Téměř 20 % našich respondentů vnímá výhodnější ceny v internetových obchodech jako hlavní výhodu oproti kamenným obchodům. V současné době hrají cenovky kvůli inflaci opět velkou roli. Zboží na internetu je navíc v řadě případů, například v kategorii elektroniky, levnější nebo stejně drahé jako vloni. Jsem přesvědčen, že v kombinaci se špičkovými službami českých e-shopů nás čeká ve druhém pololetí meziroční růst obrátů. I když je situace stále náročná, dovoluji si být mírný optimista,“ uzavřel Jan Vetyška.

Česká e-commerce dosáhla v roce 2022 celkových obrátů ve výši 197 miliard korun (dle Heureka.cz a APEK).

Asociace pro elektronickou komerci je sdružením více než 650 firem, podnikatelů a odborníků v oboru elektronického obchodu. Cílem je soustavně podporovat rozvoj elektronického obchodování v České republice. (tz)

Nejvýznamnější odbyt máme na fóliovaná dvířka

Jestli vlastníte stavební firmu, která se zabývá například rekonstrukcemi rodinných domů a také výrobou nábytku podle potřeb klientů, určitě znáte firmu Trachea, s.r.o., která vyrábí nábytková dvířka. Avšak nejen to. Je jejich největším producentem u nás, který proslul rovněž zajímavými inovacemi. O uplynulém náročném roce, aktuální situaci i plánech do budoucna jsme hovořili s Adamem Bartoškem, místopředsedou správní rady Trachea:

Jaký byl pro vaši firmu loňský rok?

První týdny roku 2022 byly velice úspěšné, přestože míra inflace již stoupala. Většina z nás netušila, do jakých výšin se ale nakonec dostane. Vše se změnilo 24. února s vpádem ruského vojska na Ukrajinu a celý zbytek roku se následně z ekonomického hlediska nesl ve stínu dvou faktorů – války a inflace. Musím však říct, že navzdory celé tržní situaci pro nás loňský rok v součtu nakonec skončil kladně.

Změnilo se nějakým způsobem chování odběratelů?

Samozřejmě. Oba zmíněné faktory vyvolávají pochopitelně nejistotu. A pokud je na trhu nejistota a obavy, lidé s nadsázkou řečeno „zašívají peníze do matrace“. Jsou opatrnější a vyčkávají, jak se situace vyvine. Když už někdo

v takovéto situaci investuje do nového vybavení domácnosti, častěji pak volí levnější materiály. My jsme vzhledem k šířce našeho portfolia schopni pokrýt i tyto požadavky. Primárně se zaměřujeme na střední třídu zákazníků, ale v nabídce máme i nábytkové materiály určené pro vyšší třídu.

Odborníci tvrdí, že kdo inovuje, nemusí se bát o svoji budoucnost. Trachea proslula jako velmi pružná společnost, například je schopna přizpůsobit se zákazníkovi, tedy zejména pro truhláře, korpusey skříní podle výkresů do pěti dní...

Ano, snažíme se jít s dobou. V nábytkářském průmyslu je stále méně řemesníků, jelikož si rodiče přejí, aby jejich děti studovaly vysoké školy, a v tom důsledku se na odborná učiliště hlásí velmi málo uchazečů. Přitom šikovný řemesník má dnes vyšší příjmy než průměrný vysokoškolák. Truhlářů ubývá, a proto se těm zbylým snažíme pomoci ušetřit čas, aby mohli zpracovat více zakázek. Z toho důvodu jsme truhlářům, ale nejen jim, začali nabízet korpusey na míru. Máme v tomto směru vyvinutou vlastní dostupnou aplikaci k objednávání. Zákazník si během pár minut zvolí,

co potřebuje, a přepoše svou sestavu přímo k nám do výroby.

Dokázat rychle reagovat ale znamená také investovat čas i peníze třeba do organizace práce nebo logistiky. Co pomohlo vám ke vstřícnějším službám?

Investice do organizace práce jsou pro nás důležité, jelikož to přináší vyšší produktivitu, což následně samozřejmě znamená uspořené finanční prostředky. Jednoznačně nám pomohlo rozšíření portfolia produktů a doplňujících služeb, jako je například již zmíněná aplikace pro objednávání. Její vývoj trval několik let a doposud neustává. Aplikace je intuitivní a šetří čas nám i zákazníkům.

Oč je z vašeho bohatého sortimentu největší zájem? Co si koncoví uživatelé oblíbili?

Nejvýznamnější odbyt máme na fóliovaná dvířka, jichž jsme v České republice největším výrobcem. Troufám si tvrdit, že jsme jejich výrobu z pohledu kvality dotáhli nejdále – nebo jak my říkáme „na hranu“. Co se týče designu, v současnosti je popularita jednoznačně na straně su-

Adam Bartošek, MBA, místopředseda správní rady firmy Trachea, s.r.o.

permatných dekorů, které postupně nahrazují dřívě oblíbené vysoké lesky.

Patří mezi vaši klientelu také například hotely, cukrárny, jídelny, prodejny?

V minulosti jsme se tímto směrem snažili zaměřit, avšak například do hotelových sítí silně zasáhla doba pandemie. Prozatím jsme tedy tento sektor opustili, ale do budoucna se mu určitě nebráníme.

Inovace je tak trochu zakládadlo dnešní doby. Víte již, čím překvapíte letos?

Kromě klasického rozšiřování portfolia stávajících produktů máme v plánu několik projektů, které aktuálně rozjíždíme. Jde o projekty jak v oblasti obchodu, kde cítíme prostor na trhu, tak v oblasti designu. Ale všechny jsou zatím takřka „v plenkách“, takže bych v této fázi nerad vyzrazoval detaily. V současné nejisté době se také snažíme více zaměřit na vnitřní procesy a případnou širší expanzi na zahraniční trhy.

Lidé přemýšlejí, jak efektivně topit. Co třeba taková dvířka, která by těm, kteří sedí dlouho u počítače, přehřívala nohy, šířila kolem sebe teplo domova? Možná by se uplatnila i v koupelně, na toaletě, všude tam, kde se jen temperuje, ale na určitou dobu je potřeba přitopit více a s co nejmenšími nároky na spotřebovanou energii...

To je určitě zajímavý nápad a téma k diskuzi. Ve svých fantaziích jsem si zase vždy představoval, že by některá dvířka v nábytkových sestavách mohla být formou dotykového monitoru. Avšak obojí je trochu mimo náš výrobní obor...

za odpovědi poděkovala Eva Brixí

Fóliovaná dvířka T.classic v dekorech prachově šedá supermat a dub flagstaff

Matná lakovaná dvířka T.lacq s nanolakem na povrchu

Třicet let českého hospodářství: produktivita práce roste solidním tempem 2,4 % ročně

Během třiceti let od rozdělení Československa reálná produktivita práce v České republice vzrostla o 85 %. Stoupá průměrně o 2,4 %. Výraznějšího pokroku ale dosahuje Slovensko. Zatímco v roce 1993 Česká republika dosahovala nejvyšší produktivity ze zemí Visegrádské skupiny, od roku 2010 jsou Slováci výkonnější.

Produktivita práce v reálném vyjádření měla v České republice v uplynulých třiceti letech rostoucí trend. Statisticky měřeno, nejvíce ve své „výkonnosti“ Češi, Moravané a Slezané poskočili v roce 2001, přesně o 7,7 %.

Podle prezidenta Hospodářské komory Vladimíra Dlouhého produktivita práce roste u nás solidním tempem. „Česká republika měla v 90. letech ze zemí Visegrádské skupiny nejvyšší produktivitu práce a udržela si ji až do ekonomické krize v roce 2009. Po ní ale zrychlilo dynamiku svého růstu Slovensko a předstihlo nejen Maďarsko, ale i Českou republiku,“ uvedl Vladimír Dlouhý, který jako federální ministr

hospodářství a poté český ministr průmyslu byl přímým účastníkem všech transformačních procesů a během 90. let patřil k nejoblíbenějším politikům.

Premiantem ve výkonnosti se v posledních letech stává Polsko. Poláci předstihli Maďary v roce 2016 a dnes se polská produktivita práce přibližuje už i té české. Není proto vyloučeno, že Poláci v následujících letech svou výkonností předstihnou Českou republiku, která by se tím v rámci V4 posunula na třetí pozici.

Z analýz Hospodářské komory také vyplývá, že reálné mzdy, tedy po odečtení inflace, v posledních třiceti letech rostou rychleji než produktivita práce. Zaměstnanci v současnosti mají téměř 2,5krát vyšší reálné mzdy než před třiceti lety. Česká produktivita práce ale nevrstla ani na dvojnásobek (reálně jen o 84,6 %).

Ačkoliv se Česká republika svou výkonností přibližuje k západním zemím, její produktivita práce stále nedosahuje průměru Evropské unie. To je také důvod, proč mzdy českých zaměstnanců nedosahují průměrných výdělků v Ně-

mecku nebo Rakousku, kde firmy používají lepší technologie, na kterých produkují výrobky s vyššími maržemi.

„Chceme-li, aby lidé měli vyšší životní úroveň a mzdy jim rostly více i reálně, tedy po očištění od inflace, musí se zvýšit produktivita práce. Toho lze dosáhnout investicemi firem do výkonnějších strojů, orientací na inovace a produkci s vysokou přidanou hodnotou, ale také změnou organizace práce,“ vysvětlil Vladimír Dlouhý. Podle veřejně dostupných studií lze na úrovni podniku zvýšit produktivitu práce až o 20 % jen pouhým cílováním odměn. Za nižší produktivitou práce ale stojí také neproduktivní agenda, kterou stát ukládá firmám v oblasti administrativy.

Hospodářská komora zdůrazňuje, že produktivitou práce se nevyjadřuje, kolik hodin zaměstnanec stráví v práci nebo jak subjektivně vnímá, nakořik je pracovitý. Ukazatelem používaným v ekonomii pro měření produktivity práce je hrubý domácí produkt na jednotku práce přepočtenou na pracovníka nebo na odpracovanou hodinu. V tomto pojetí měření

produktivity práce plní zásadní roli hrubá přidaná hodnota, která odpovídá rozdílu mezi hodnotou produkce a mezispotřebou. Vyšší produktivity práce tak lze dosáhnout především přechodem k takové výrobě zboží a poskytování služeb, které jsou spojeny s vyšší přidanou hodnotou, tedy zejména k finální produkci v rámci dodavatelsko-odběratelských řetězců.

Hospodářská komora České republiky si letos připomíná 30 let své novodobé historie. První obchodní komory v Rakousku-Uhersku se ustavily na základě říšského zákoníku z 18. března 1850. Komorová historie sahá ale až do období vlády Karla IV. Po listopadových událostech roku 1989 se na 5000 budoucích soukromníků v pražském paláci Žofin dohodlo na vznik Sdružení československých podnikatelů, které usilovalo o obnovení komorového hnutí silného jako za první republiky. Prvním prezidentem Hospodářské komory byl na ustavujícím sněmu v březnu roku 1993 zvolen Zdeněk Somr. Hospodářská komora vznikla jako na státu nezávislá podnikatelská samospráva. (tz)

DAKO-CZ chce v Indii využít boomu na železnici

V minulém roce založil výrobce brzdových systémů a komponentů pro kolejová vozidla, společnost DAKO-CZ, v Indii dva společné podniky s předními domácími výrobci. Na tamním trhu je firma z východočeské Třemošnice poslední roky velmi aktivní a jeho potenciálu chce naplno využít. Také proto se obchodní manažerka DAKO-CZ vypravila na podnikatelskou misi pořádanou Svazem průmyslu a dopravy ČR, jež doprovázela na nedávné cestě do Indie ministra zahraničních věcí Jana Lipavského. Cílem cesty byla prezentace firmy a navázání nových kontaktů.

Na indickém trhu DAKO-CZ, jež je součástí skupiny Czechoslovak Group, začalo působit již v roce 2006, postupně své obchodní aktivity rozvíjelo a aktivně se dodávkám do Indie věnuje od roku 2015. Postupně se zvyšovalo procento tržeb, které firma v Indii generovala. V návaznosti na rostoucí poptávkou vznikl v Ostravě podnik DAKO-CZ Machinery zaměřený na sériovou výrobu pro Indii a konečně v minulém roce byly založeny dva společné podniky s indickými výrobci: MEDHA DAKO-CZ Pvt. Ltd. a JWL DAKO-CZ India Ltd.

„Na indickém trhu cítíme hodně dalších potenciálních příležitostí, proto tam již v brzké době založíme další dceřinou společnost. V Indii samozřejmě máme za roky, co tam dodáváme naše produkty, vybudované kvalitní vztahy. Přesto, když se vyskytla příležitost vyslat našeho člověka na podnikatelskou misi, neváhali jsme. Na-

še obchodní manažerka Monika Jirušková navázala nové kontakty, které nám mohou pomoci k dalším obchodním příležitostem,“ řekl Lukáš Andryšek, předseda představenstva DAKO-CZ.

Na dynamicky se rozvíjející trh v Indii a příležitosti na něm se aktuálně soustředí zájmy české ekonomické diplomacie. Značné možnosti skýtá i tamní železnice. Země disponuje čtvrtou nejrozsáhlejší železniční sítí po USA, Rusku a Číně. Indian Railways je největším zaměstnavatelem v Indii a osmým největším na světě, zaměstnává přibližně 1,3 miliónu lidí. Do své železnice a její modernizace navíc Indie již několik let masivně investuje.

„Cílem mise, jíž jsem se zúčastnila, bylo představit dalším potenciálním zákazníkům značku DAKO-CZ jako výrobce brzdových systémů a komponentů pro kolejová vozidla s vlastním vývojem a zkušební laboratoří, pro niž je velmi důležitý aspekt bezpečnosti na železnici. Díky tomu, že mise byla zastřešena ministrem Janem Lipavským, jsme měli možnost setkat se s ministry, honorárními konzuly a s dalšími významnými představiteli Indické republiky, včetně zástupců tamních firem,“ uvedla Monika Jirušková, obchodní manažerka.

V průběhu tří denní návštěvy Indie navštívila Dillí a Bombaj. Kromě oficiálních jednání a přednášek absolvovala reprezentantka DAKO-CZ řadu osobních setkání, například s honorárními konzuly ČR z několika regionů. Monika Jirušková vyzdvihla zejména jednání a vazu na honorárního konzula oblasti Chennai, kde sídlí výrobce vozů ICF. Měla možnost krátkého rozhovoru o aktivitách DAKO-CZ

v Indii přímo s ministrem průmyslu a obchodu Piyushem Goyalem.

Kromě řady oficiálních setkání a účasti na konferenci, na níž kromě českého ministra zahraničí promluvil jeho indický protějšek Subrahmanyam Jaishankar a také například dánský ministr zahraničí Lars Lokke Rasmussen, byly velmi cenné též kontakty získané v rámci networkingu. V Dillí a posléze v Bombaji jednala Monika Jirušková například s indickými zástupci agentury Czech Trade, tamní hospodářské komory i se zástupci společností, které nabízejí podporu v rámci zvládnutí administrativy nutné pro vstup na indický trh.

„Celé tři dny v Indii byly velmi intenzivní. Kromě jednání s indickými partnery jsme měli možnost strávit společný čas s dalšími českými účastníky mise, zástupci Svazu průmyslu a dopravy ČR i ministerstva zahraničí. Věřím, že se nám nově nabyté kontakty podaří postupně přetavit v další příležitosti, každopádně už skutečnost, že naše firma DAKO-CZ byla aktivně reprezentována na takto významné akci, je velmi cenné,“ doplnila Monika Jirušková.

Společnost DAKO-CZ je předním výrobcem pneumatických, elektromechanických a hydraulických brzdových systémů pro kolejová vozidla s 207letou tradicí. Firma s ročními tržbami okolo 92 miliónů euro, na kterých se ze 74 % podílí zahraniční zakázky, sídlí v Třemošnici ve východních Čechách. Vlastníkem společnosti je skupina Czechoslovak Group českého podnikatele Michala Strnada. DAKO-CZ dodává brzdové systémy a komponenty pro

nákladní vagóny a osobní vozy, příměstské jednotky, lokomotivy, soupravy metra i tramvaje. Kromě společností Stadler Rail Group, Tatravagonka Poprad, Siemens Mobility patří mezi významné odběratele produktů společnosti DAKO-CZ například též Škoda Group a.s. nebo České Dráhy. Kolejová vozidla s brzdovými systémy či komponenty DAKO jsou provozována nejen v Evropě, ale také například v Číně, Indii, Malajsii, Indonésii, Alžírsku a Saúdské Arábii, kde spolupracuje se světovými výrobci kolejových vozidel a provozovateli kolejové dopravy. Společnost má vlastní vývoj, disponuje moderními zkušebními laboratořemi a konstrukčním pracovištěm. DAKO-CZ se kromě vývoje a výroby brzdových systémů a komponentů věnuje i jejich následnému servisu.

V roce 2020 otevřelo DAKO-CZ ve svých prostorách nové servisní středisko. Vzhledem k zakázkové naplněnosti rozšířila společnost v roce 2020 výrobní halu a kompletně inovovala logistiku, čímž došlo k významnému navýšení výrobní kapacity.

V roce 2020 zahájilo DAKO-CZ dodávky pro nového zákazníka, španělskou společnost TALGO, konkrétně pro její soupravy určené pro Egypt. Další zakázky mířily například do Polska, Slovinska, Rakouska či Indie. V roce 2020 se DAKO-CZ umístilo na druhém místě soutěže Firma roku Pardubického kraje, v roce 2021 již společnost soutěž vyhrála. V roce 2022 společnost získala prestižní ocenění Czech Superbrands, stala se součástí UNIFE a překročila dvoumiliardový obrát. (tz)

České podniky trápí zdražování materiálů, úspory nacházejí v cirkulární ekonomice

Za prudkým zvyšováním cen materiálů stojí nejen energetická krize, ale i nedostatek surovin z důvodu výpadků produkce během covidové pandemie. Svůj podíl na růstu cen materiálů má i válečný konflikt na Ukrajině, který prodražil například jen dovoz niklu až o 90 %. To vše má negativní důsledky na hospodářství a činnost firem.

Některá odvětví jsou zasažena dramaticky – ve stavebnictví zdražil výrobní materiál až o 80 % (například betonové výtuzi nebo OSB desky). To následně vede i k prodražování cen staveb, prozatím přibližně o 19 %. S podobnými problémy se potýká i sektor automotive, kde kvůli výpadku výrobních komponentů zdražila výroba nových aut o 13 %. Jak se s takovou situací mohou výrobní podniky vypořádat? Je načase podívat se na možnosti úspor, které firmám nabízí cirkulární ekonomika. „Jako první krok úspor se nabízí použít výrobní odpad, který

vzniká v rámci produkce ve většině provozů. V případě materiálů, které už opustily prostory výrobního podniku, se dá ušetřit zaváděním systémů reverzní logistiky,“ charakterizoval cesty k úsporám materiálů Albert Schandl, konzultant CIRA Advisory.

Reverzní logistika má různé formy, například zpětný odběr již použitých nebo reklamovaných produktů (tzv. vratky). Dále to může být systém, jak naložit s vyřazeným zbožím nebo neprodanými produkty na skladech, tzv. ležáky. Díky nastavení systému zpětného odběru může firma zajistit, aby jí spotřebitelé vraceli zpět dosloužilé produkty, ze kterých může získat cenný materiál pro další výrobu, jako například výše zmiňované vzácné kovy. Firma může na služby reverzní logistiky poptat i externí firmu, která pak celý proces zajistí, a to včetně repasování, skladování a prodeje produktů či materiálů. „Tento systém již používají některé automobilové společnosti, které se potýkají s nedostatkem kovů pro výrobu elektrobaterií. Díky reverzní logistice dokážou

recyklovat až 92 % materiálu použitého na výrobu svých bateriových článků, například výrobce Tesla. Někteří tito výrobci, například Renault trucks, jdou aktuálně ještě dál a odebírají zpět nejen baterie, ale rovnou celé automobily, které částečně recyklují na výrobní materiál, případně repasují celé části strojů,“ komentoval zpětný odběr produktů Albert Schandl.

Další úspory mohou firmám poskytnout nové druhy materiálů, například ve formě recyklátů: „Stavebnictví může drahé primární materiály jako šterka a písek kompenzovat recyklovaným betonem. Věděli jste, že jeden krychlový metr recyklovaného betonu dokáže uspořit až tunu nového šterku a písku? Pro jiná odvětví pak mohou být cestou recykláty ze zbytkových surovin. Touto cestou zkoušejí jít například textilní společnosti – pro výrobu textilních vláken používají recyklát z plastových materiálů a bavlny nebo řadu netradičních materiálů, a to třeba kokosové ořechy, kávovou sedlinu nebo ananasové listy,“ představil netradiční řešení Albert Schandl.

Firmy by měly myslet i na ekodesign svých produktů, což dokáže uspořit řadu nákladů do budoucna. Právě tato fáze životního cyklu výrobků až z 80 % určuje, jaký dopad bude mít výrobek na životní prostředí. „Ekodesign pomáhá zachovat ekonomickou hodnotu materiálů, které se použily na výrobu produktu, a to po celou dobu jeho životního cyklu,“ vysvětlil Albert Schandl. Produkty navržené dle zásad ekodesignu jsou ve svém principu totiž snadněji rozebíratelné, a tedy i opravitelné a recyklovatelné.

„Na materiálové toky ve firmě je však potřeba dívat se komplexně a v kontextu každé jednotlivé firmy. Navržení úspor by tak měla předcházet podrobná analýza situace ve firmě. Kromě konkrétních forem úspor v použití materiálů je pak dobré podívat se i na široké možnosti udržitelného financování. Podstatným nástrojem financování cirkulárních opatření ve firmách zůstávají v roce 2023 dotace, další možnostmi jsou například zelené úvěry (green loans),“ uzavřel Albert Schandl z CIRA Advisory. (tz)

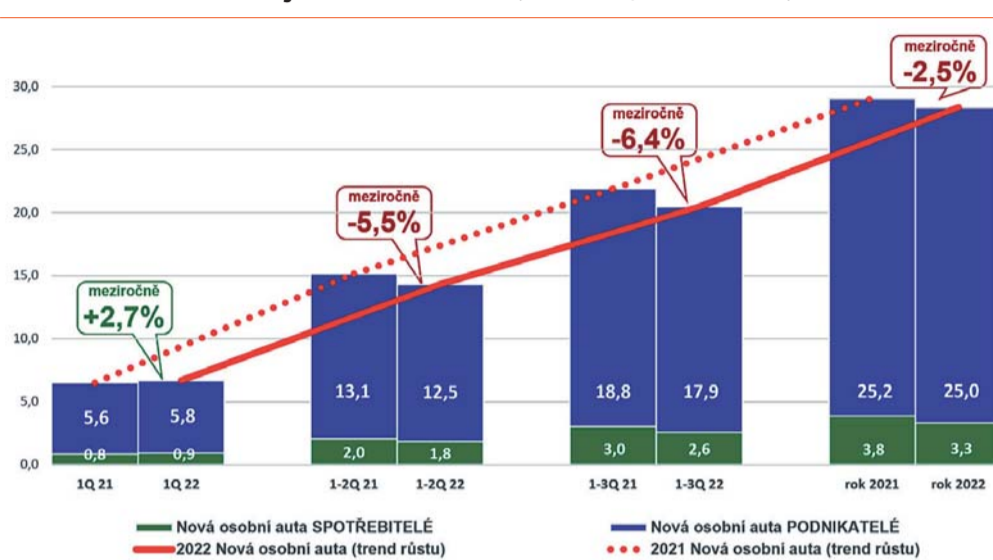
Nedostatek nových osobních automobilů se nejvíce projevil ve druhém a třetím čtvrtletí

Členské společnosti České leasingové a finanční asociace poskytly v roce 2022 na nákupy nových osobních automobilů 28,3 miliardy korun. V důsledku nedostatku nových vozidel je to o 2,5 % méně, než v roce 2021. Na financování ojetých automobilů poskytly nebankovní finanční společnosti celkem 14,3 miliardy korun, prakticky stejně jako v roce 2021.

Celkem pořídily firmy a domácnosti díky finančním produktům členských společností ČLFA 48 155 nových vozů. To představuje čtvrtinový podíl (25,1 %) na všech nových osobních vozích prvně registrovaných v České republice. Ojetých osobních automobilů zakoupili klienti finančních institucí ČLFA s využitím úvěrů a leasingu celkem 34 884.

„Průměrné stáří automobilů v České republice patří k nejvyšším v celé Evropské unii. Dostupné financování nových automobilů i mladších ojetin je tak klíčové nejen pro ekologizaci tuzemského vozového parku, ale také pro zvyšování bezpečnosti provozu na českých silnicích,“ uvedl Jaroslav Krutilek, generální tajemník České leasingové a finanční asociace. Zejména s ohledem na nedostatek nových vozidel

ČLFA: financování nových osobních vozů (v mld. Kč, kumulativně)

na trhu rostla podle řady statistik jejich cena. V souladu s očekáváním se proto v minulém roce ztlačila a průměrná výše financování připadající na jeden nový automobil. Překonal hranici 588 000 korun, což je přes 30 000 korun více než v roce 2021.

Nejoblíbenější formou financování nákupu nového osobního automobilu bylo úvěrové financování (55 % z celkového objemu), následované operativním leasingem (podíl 41 %). Zbylé vozy byly financovány prostřednictvím finančního leasingu.

Financování osobních automobilů pro podnikatelské subjekty

Z celkového počtu financovaných nových osobních aut v roce 2022 připadlo na segment podnikatelů 79 %, tedy 37 853 kusů vozidel (meziroční pokles o 4,8 %). Ve finančním vyjádření připadlo na financování nových automobilů pro podnikatele 25 miliard Kč (meziroční pokles jen 0,6 %). Průměrná cena financovaného vozidla dosáhla 661 000 Kč. Z produktového hlediska byl mezi podnikateli největší zájem o úvěrové produkty, které zaznamenaly podíl 57 %. Zbývajících 43 % připadlo na operativní leasing.

Financování osobních automobilů pro spotřebitele

Spotřebitelé si u členských společností ČLFA nakoupili v roce 2022 celkem 10 302 nových osobních vozů (meziroční pokles o 17,8 %). Členské společnosti poskytly na tato vozidla spotřebitelům financování v objemu 3,3 miliardy korun, což v porovnání s rokem 2021 znamená snížení o 14,5 %. Průměrná suma na financování jednoho nového vozu dosáhla 319 000 Kč. Tři ze čtyř spotřebitelů (77 %) při financování nového automobilu využili úvěrové produkty (včetně finančního leasingu), operativní leasing preferovalo zbylých 23 % spotřebitelů. (tz)

Hyundai v roce 2022 dominoval soukromým prodejem

Značka Hyundai zakončila rok 2022 s 18 604 registrovanými novými osobními vozy a s tržním podílem 9,69 % znovu obsadila pozici druhé nejúspěšnější značky na českém trhu. Vyplývá to z dat zveřejněných SDA.

Nejprodávanějším modelem značky Hyundai se jako tradičně stala i30, vyráběná ve výrobním závodu Hyundai Motor Manufacturing Czech v Nošovicích, která zaznamenala celkem 8236 registrací a vůbec poprvé se stala třetím nejprodávanějším modelem na českém trhu. K šestitisícové hranici se s celkovým počtem 5816 registrací přiblížil další nošovický model SUV Hyundai

Tucson a potvrdil svou stoupající popularitu na českém trhu. Hranici tisícovky registrací v roce 2022 taktéž překonala dvojice kompaktních SUV Bayon a Kona. „Jsem rád, že se nám

v uplynulém roce dařilo překonávat všechny překážky a zákazníkům dodávat jejich nové vozy v co nejkratším čase. Velmi si vážíme jejich přízně, druhá příčka v žebříčku značek a výrazný tržní podíl nám dělají velkou radost,“ komentoval výsledky značky generální ředitel Hyundai Motor Czech, Martin Saitz.

Většinu prodejů Hyundai na českém trhu tvoří modely se spalovacím motorem. Zatímco vozy s hybridním nebo plug-in hybridním pohonem jsou v celkovém objemu zastoupeny ve zhruba 5 %, u modelů s čistě elektrickým pohonem jde o téměř 2 %. Významných úspěchů Hyundai znovu dosáhl v privátním segmentu, v prodeji soukromým zákazníkům se stal vůbec nejpopulárnější značkou na českém trhu

s 9651 registracemi. Dosáhl tržního podílu 18,9 % a zaznamenal osmiprocentní nárůst oproti roku 2021. Dva modely jihokorejské automobilky byly navíc v tomto tržním segmentu vůbec nejprodávanější ze všech – stejně jako v roce 2021 soukromé prodeje s 4186 registracemi ovládl model i30, na druhou příčku se s 2960 kusy posunul model Tucson. „Stoupající popularita našich modelů v privátním segmentu nás nasměrně těší, protože ukazuje, že na domácím trhu máme své pevné místo a českým zákazníkům dokážeme stabilně přinášet skutečně atraktivní nabídku. Oba naše nejpopulárnější modely navíc letos projdou faceliftem a já jsem přesvědčený o tom, že si svou popularitu mezi Čechy udrží i nadále,“ uvedl Martin Saitz. (tz)

Luxusní vůz na firmu? Nejvíc se kupuje Ferrari, mezi regiony vede Praha

Služební Ferrari, Bentley nebo Lamborghini? Nákup luxusních vozů „na firmu“ vyvolal během posledních týdnů poměrně bouřlivou diskuzi. Nese s sebou totiž výhody v podobě odpočtu DPH a snížení základu daně z příjmu, které mohou plátcí daně využít. Kolik luxusních aut je registrovaných ve firmách napříč kraji a v jakých oblastech podnikání se nakupují nejvíce? Na to se ve své analýze zaměřila společnost IMPER, která poskytuje největší online databázi českých podnikatelských subjektů v ČR – Merk.

Pokud je firma plátcem DPH a využívá auto k ekonomické činnosti, může na něj uplatnit daňový odpočet. V praxi tak při nákupu luxusního vozu Bentley v hodnotě okolo deseti milionů na vrátce může získat částku okolo dvou milionů korun. To, zda společnost skutečně využívá vůz k ekonomické činnosti, pak kontroluje finanční úřad. A ten může nárok na odpočet neuznat, pokud zjistí, že auto neslouží k firemním účelům. A jak to vypadá s „luxusním“ firemním vozovým parkem v ČR? Společnost Imper se podívala na čtyři nejluxusnější značky vozů, které se u českých firem objevují: Ferrari, Bentley, Lamborghini a Rolls-Royce. Do analýzy zahrnula pouze auta s první registrací od roku 2015 do letoška a vyřadila firmy, které v rám-

ci svého oboru podnikání auta prodávají či půjčují. V České republice je těchto vozů registrováno celkem 873 u 669 firem, nejoblíbenějším je Ferrari s počtem 390, na druhém místě stanula značka Bentley s 299 vozy. Společnosti reprezentuje i 100 modelů Rolls-Royce a 84 vozů Lamborghini. Ačkoliv se cena těchto luxusních vozů pohybuje v miliónech korun, jejich vlastnictvím se mohou pochlubit i firmy, jejichž obrat se ročně drží pod jedním miliónem. V České republice jde o desítky firem, které jsou v drtivě většině případů s. r. o. a svou činnost spadají nejčastěji do oblasti realit a správy nemovitostí či zprostředkování velkoobchodu. Firmám s obratem do 60 miliónů korun ročně, kterých je v analýze 480, pak z celkového počtu luxusních vozů patří více než polovina (469 aut). Nejčastějším oborem podnikání je u těchto společností pronájem a správa nemovitostí, zprostředkování velkoobchodu a také reality. Najdeme zde rovněž dvě zubní ordinace a veterinární kliniku. „Přibližně jedna třetina analyzovaných firem s obratem do 60 miliónů nevykazuje žádný zisk nebo je přímo ve ztrátě. Řada z nich zároveň vlastní i dva až tři vozy luxusní značky,“ doplnil Tomáš Berger, CEO Imper.

Nejvíce luxusních aut je dle předpokladů registrováno v Praze – celkem 456 vozů, na druhém místě je Moravskoslezský kraj (112 vozů), na třetím pak Jihomoravský (104 vozů). Nejméně lu-

xusních vozidel naopak evidují firmy na Vysočině (4) a v Jihočeském, Zlínském a Libereckém kraji (shodně 11). Ferrari se jako značka objevuje ve všech krajích s výjimkou Vysočiny, která se naopak může pyšnit jedním vozem Lamborghini, patřícím firmě vyrábějící pryžové a plastové produkty s obratem do půl miliónu Kč.

Mezi pomyslnými rekordmany v počtu firemních luxusních vozů můžeme nalézt napří-

klad firmu ze Středočeského kraje, specializující se na výherní automaty, která vlastní čtyři vozy Ferrari, jeden Rolls-Royce a jedno Bentley. Pět vozů Ferrari využívá i realitní společnost z Prahy či třinecká s.r.o. podnikající v oblasti velkoobchodu. Absolutním „vítězem“ se však stává pražská realitní společnost, která má ve svém parku hned 13 vozů Bentley, tři Ferrari, dvě Lamborghini a dva vozy Rolls-Royce. (tz)

Počty luxusních aut a značek podle krajů:

kraj	Bentley	Ferrari	Lamborghini	Rolls-Royce	celkem
Praha	185	182	31	58	456
Moravskoslezský	22	69	10	11	112
Jihomoravský	25	49	19	11	104
Středočeský	17	17	7	9	50
Plzeňský	6	18	1	2	27
Olomoucký	7	15	0	0	22
Ústecký	5	8	6	3	22
Pardubický	7	8	2	1	18
Královéhradecký	6	7	1	0	14
Jihočeský	3	5	3	0	11
Karlovarský	5	4	1	1	11
Liberecký	4	4	1	2	11
Zlínský	4	4	1	2	11
Vysočina	3	0	1	0	4
celkem	299	390	84	100	873

Letos z české krajiny zmizí deset procent ovocných sadů a pět procent ploch se zeleninou

Vyvážený jídelníček by měl obsahovat kolem půl kilogramu ovoce a zeleniny každý den. Zařadit do něj jablka, švestky, cibuli, brambory nebo rajčata z domácí produkce, které jsou zdrojem vitamínů, minerálních látek, vlákniny a antioxidantů, však je a bude náročnější. Tuzemským pěstitelům se produkce ovoce a zeleniny vyplácí stále méně a Zelinářská unie Čech a Moravy a Ovocnářská unie České republiky odhadují, že v letošním roce se pěstební plochy sníží o další jednotky procent.

Cibule má v Česku dlouhou tradici, a i proto si tato plodina vysloužila přezdívku královna české kuchyně. Jde o nejčastěji konzumovaný druh zeleniny hned po rajčatech, její spotřeba dosahuje podle oficiálních statistik 12,3 kg na osobu za rok. Pro pěstování cibule jsou v tuzemsku zkrátka ideální podmínky, přesto se její soběstačnost pohybuje na úrovni pouze kolem 45 %. Proto je k uspokojení poptávky na českém trhu nezbytné tuto plodinu dovážet, a to především z Nizozemska, Slovenska a Německa, ale i z mnohem větších vzdáleností, jako jsou Egypt nebo Nový Zéland. To může představovat do budoucna velký problém, protože globální ceny cibule rostou, a některé státy dokonce přistoupily kvůli obavám z jejího nedostatku k omezení vývozu.

„Nedostatek a vysoké ceny cibule jsou důsledkem potravinové závislosti České republiky. Čím více jsme závislí na jejím dovozu, tím zranitelnější jsme vůči cenovým výkyvům, a tím více si zaděláváme na problémy se zásobováním domácího trhu. Naše zásoby české cibule nyní činí zhruba 2000 tun, přičemž do další sklizně na přelomu června a července je k uspokojení poptávky zákazníků potřeba přibližně 40 000 tun. Toto množství budeme muset dovážet ze zahraničí a je otázkou odkud a za kolik. Jistě je, že na to doplatí český zákazník,“ řekla na březnové tiskové konferenci předsedkyně Zelinářské unie

Čech a Moravy Monika Nebeská. Zemědělské ceny cibule rostou také na domácím trhu, nicméně stále tvoří pouhou polovinu z částky, kterou zaplatí spotřebitelé v obchodech.

S podobnými problémy se potýkají také pěstitelé ostatních druhů zeleniny a řada z nich – především těch menších – zvažuje, že podnikání v tomto oboru omezí, nebo s ním úplně skončí. Zelinářská unie Čech a Moravy odhaduje, že z loňských 11 600 ha se plochy profesionálního pěstování zeleniny sníží o 5 %. Sníží se tak i druhová rozmanitost českých polí.

Obecně lze říci, že tuzemský trh je charakteristický nízkými výkupními cenami nejen zeleniny, ale také ovoce. Dalším odstrašujícím příkladem, kam směřuje kvůli nízké rentabilitě česká zemědělská prvovýroba, jsou jablka. Pro pěstování tohoto nejoblíbenějšího druhu ovoce, jehož spotřeba činí podle oficiálních statistik 25,2 kg na osobu za rok, jsou v Česku rovněž ideální podmínky. Přesto se soběstačnost v produkci konzumních jablek pohybuje podle Ovocnářské unie České republiky mezi 40 až 60 % v závislosti na objemu sklizně a spotřebě. Na českém trhu

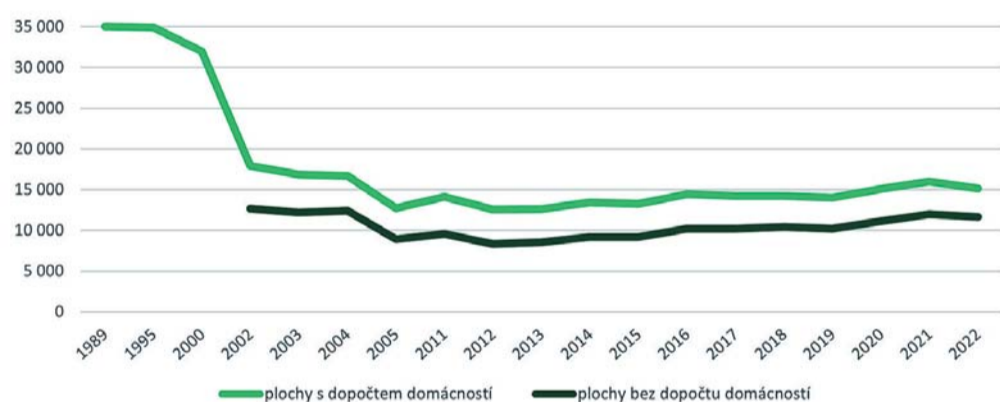
je aktuálně dostatečné množství tohoto druhu ovoce, a to přibližně 30 000 tun, ale pěstitele jablek dlouhodobě drtí levná a předotovaná konkurence ze zahraničí. Necháávají si ji dovážet především z Polska velké obchodní řetězce, navíc za cenu vyšší uhlíkové stopy. V loňském roce se na evropském trhu hromadily přebytky polských jablek, které byly původně určené pro východní trh, nicméně směřovaly kvůli válce na Ukrajině na český trh. To vytvořilo tlak na zlevňování jablek a podráželo výkupní ceny, za něž prodávali čeští zemědělci. Jablka na pultech zlevnila v loňském roce podle oficiálních statistik o procento oproti předešlému období, zatímco farmářská cena jablek se za stejné období propadla o 10 %.

Náklady českých pěstitelů na hnojiva, přípravky na ochranu rostlin, pohonné hmoty, energie, mzdy a další položky se však zvedaly, a to meziročně o vyšší desítky procent. Ovocnářská unie České republiky odhaduje na každém kilogramu jablek ztrátu čtyři koruny, což znamená v přepočtu celkovou ztrátu pěstitelů jablek za loňský rok ve výši 250 milionů korun.

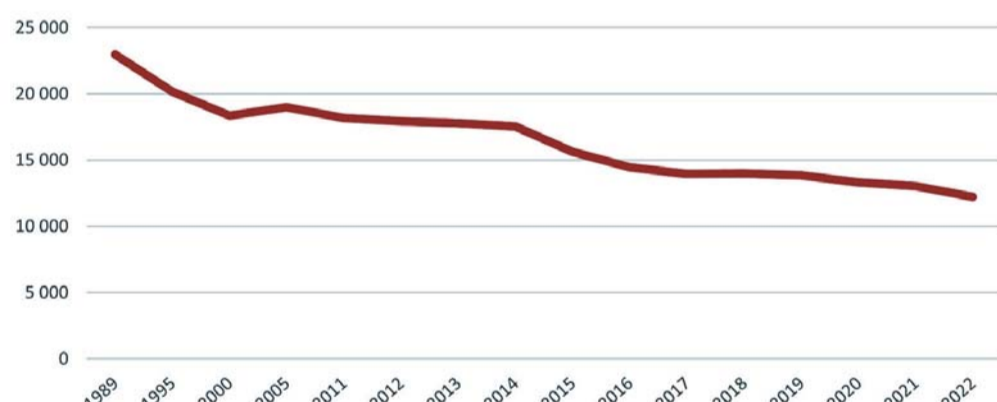
„Pěstitele jablek i dalších druhů ovoce to vede k úvahám o omezení produkce a někteří již začali vykloučovat sady. Jen za poslední dekádu a půl zmizelo z české krajiny 2,5 miliónu ovocných stromů, především jabloní. V letošním roce dojde patrně k dalšímu poklesu z loňských 12 200 ha o dalších 10 %. Utrpí tím nejen čeští zákazníci, ale i pestrost české krajiny,“ sdělil předseda Ovocnářské unie České republiky Martin Ludvík.

Agrární komora České republiky se situaci zabývá a pravidelně ji konzultuje s profesními svazy i státní správou. „Opakovaně jsme vyzvali vládu ke snížení sazby DPH na základní potraviny, která patří k nejvyšším v Evropské unii. Je však třeba ohlídat, aby se toto snížení skutečně projevilo na spotřebitelských cenách a nepřispělo jen ke zvýšení zisků obchodních řetězců. Současně by snížení DPH na základní potraviny pomohlo odbytu kvalitních domácích potravin, a tím přispělo ke zlepšení situace českých zemědělců a potravinářů. Chceme také navrhnout úpravy zákona o cenách,“ uvedl prezident Agrární komory České republiky Jan Doležal. (tz)

Vývoj ploch zeleniny v ČR v ha (ČSÚ)

Vývoj ploch sadů v ČR v ha (ČSÚ)

Budoucností jsou zelená města

Podle expertů poradenské skupiny Moore Czech Republic budou pro další vývoj měst rozhodující koncepce tzv. chytrých a zelených měst. Upozorňují, že nyní ta česká v tomto ohledu zaostávají za západní Evropou, mimo jiné kvůli nepružné stavební legislativě. Ve srovnání Evropské environmentální agentury, které se zabýválo podílem zelené infrastruktury ve 37 hlavních městech v Evropě, se Praha umístila na 20. místě. Velmi dobře si tuzemská metropole vede naopak v udržitelné mobilitě, v indexu společnosti Arcadis se umístila na celosvětovém 5. místě.

Zelené město je koncept, který kombinuje zlepšování životního prostředí ve městech s ochranou klimatu ve všech aspektech fungování města. „Nejdůležitější je v tomto ohledu patrně oblast energetiky, kde je pro zelená města charakteristické využívání energie z obnovitelných zdrojů. Zde dochází také k propojení s koncepcí chytrého města, a to například prostřednictvím digitalizace vazeb mezi výrobou a spotřebou energie. Už dnes se implementují zařízení, jako jsou chytré elektroměry či chytré transformátory,

ry, která umožňují využití dat k optimalizaci spotřeby elektrické energie,“ vysvětlil Petr Kymlička, partner skupiny Moore Czech Republic.

S vývojem chytrého a zeleného aspektu měst dojde postupně také k posílení či redefinici některých funkcionalit. „Půjde především o řešení inkluze, úkolem měst bude zajistit rovný přístup ke službám a infrastruktuře pro všechny sociální skupiny. Z druhé půlky jde o digitální transformaci, která umožní optimalizovat chod měst za pomoci technologií, jako jsou

umělá inteligence, internet věcí nebo big data. V neposlední řadě se změní také přístup měst k risk managementu. Pandemie nám ukázala, že města musí být schopna efektivně reagovat na nestandardní situace. Tuto dovednost budou muset v budoucnu využít například v souvislosti s klimatickou změnou,“ popsal Miloslav Rut, partner společnosti Moore Technology CZ.

V implementaci konceptu zeleného města jsou města v České republice za ostatními evropskými pozadu. Podle loňských dat Evropské environmentální agentury byla Praha pokryta zelenou infrastrukturou ze 36 %, stejně jako například Budapešť. Průměrná hodnota pro 37 evropských hlavních měst přitom byla 41 %, takového pokrytí dosahuje sousední Bratislava. Z našich sousedů se pak vůbec nejlépe umístila německá metropole, Berlín byl ve srovnání evropských hlavních měst na osmém místě s 51 %.

„Neprůchodná legislativa a byrokratická zálež zásadním způsobem brzdí rozvoj českých měst, a to nejen v zeleném směru, ale také ve zcela běžném růstu. Pro příklad nemusíme chodit daleko; jen málo měst významu a velikosti Prahy má prakticky v centru tolik brownfieldů, zpusťných ploch a neudržovaných domů. Na druhé straně, rozdíl není tak velký z pohledu konceptu chytrého města, byť v řadě případů je implementace opatření spíše v rukou firem než vedení měst. Takovým příkladem může být postupné zavádění inteligentních elektroměrů energetickými distribučními společnostmi,“ komentoval Petr Kymlička a dodal, že česká města si obecně velmi dobře vedou v zavádění udržitelné mobility. V tomto ohledu se Praha umístila v žebříčku indexu společnosti Arcadis z roku 2017 na 5. místě v rámci celého světa, a po Paříži tak byla druhým nejlépe umístěným městem v Evropské unii. (tz)